

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน
บ้านโลกพันโปง หมู่ 4 ตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ

บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

2558

ลิขสิทธิ์ของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน
บ้านโลกพันโปง หมู่ 4 ตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ

บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

**IMPROVE REMNANT OF CLOTH PRODUCT OF BANKHO
FUNPONG COMMUNITY ENTERPRISE ,BANPED, MUCANG,
KHON KAEN**

VIPADA SONLUI

**THE THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
IN THE PROGRAM OF
INTEGRATED LOCAL DEVELOPMENT
FACULTY OF GRADUATE STUDY
LEARNING INSTITUTE FOR EVERYONE (LIFE)**

2015

วิทยานิพนธ์เรื่อง (Title)	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของ วิสาหกิจชุมชน บ้าน โศกพิน โป่ง หมู่ 4 ตำบลดับเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ผู้วิจัย	วิภาดา สอนหลุย
สาขาวิชา	การพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.เฉลิมเกียรติ สุวรรณวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....	ประธานกรรมการ (ศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สุวรรณทัต)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) (ดร.ศรีปริญญา รูปกระจ่าง)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) (ดร.เฉลิมเกียรติ สุวรรณวัฒน์)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (ผู้แทนบัณฑิตศึกษา) (รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี พงศ์พิศ)
ลงชื่อ.....	กรรมการ (ผู้แทนบัณฑิตศึกษา) (ดร.สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์)
ลงชื่อ.....	เลขานุการ (อาจารย์อัญมณี ชุมณี)

บัณฑิตศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของ วิสาหกิจชุมชน บ้าน โลกพิน โป่ง หมู่ 4 ตำบลดับเบ็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ชื่อผู้เขียน	วิภาดา สอนหลุย
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ
ปีการศึกษา	2558
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.เฉลิมเกียรติ สุวรรณวิณะ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพิน โป่ง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่นในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน 2. เพื่อแนะแนวทางและส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพิน โป่ง หมู่ 4 ตำบลบ้านเป็ด

อ. เมือง จ. ขอนแก่น ขยายการตลาดให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ประชากรเข้มแข็งเศรษฐกิจพอเพียง 3. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าให้ดีขึ้นเป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและแบบประชุมกลุ่มย่อย ประชากรผู้เข้าร่วมการวิจัย 50 ราย ได้แก่

1. กำนันตำบลบ้านเป็ด 1 ราย 2. ผู้ใหญ่บ้าน บ้าน โลกพิน โป่ง 1 ราย 3. สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านเป็ด 1 ราย สมาชิกวิสาหกิจ 12 ราย รวมทั้งประชากรบ้าน โลกพิน โป่ง 35 ราย รวมทั้งหมด 50 ราย ได้มาโดยการสุ่มตัว แบบเจาะจง

ผลการวิจัยมีดังนี้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพิน โป่ง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น จากบัญชีรายรับ ปี พ. ศ. 2557 ตลอดระยะเวลา 12 เดือน รายรับเป็นเงิน จำนวน 267,700 บาท (สองแสนหกหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) จากยอดขายหน่วยผลิตภัณฑ์ชุมชน ปี พ. ศ. 2556 ยอด เงินจำหน่ายจำนวน 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)

ซึ่งคิดค่าแตกต่างจากเดิมเมื่อ ปี พ. ศ. 2556 เป็นเงินจำนวน 177,700 บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

จากยอดจำหน่ายที่ได้เพิ่มขึ้นใน ปี พ. ศ. 2557 นี้ ทำให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความมุ่งมั่นในการประกอบการยิ่งขึ้น สามารถที่จะนำผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าที่ได้พัฒนาแล้ว เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนก้าวเข้าสู่ตลาด AEC ได้อย่างมั่นคง โดยมีกระบวนการภาครัฐคอยให้การสนับสนุนอย่างเป็นทางการ ทั้งประชาสัมพันธ์ด้านข่าวสาร เทคโนโลยี มีมาตรฐานสัญญาลักษณะตราผลิตภัณฑ์ชุมชนรองรับทั้งด้านกฎหมายและยังส่งเสริมโดยการจัดมหกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการเกษตรและเครือข่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชนทุกภาคทั่วประเทศ

แนวทางในด้านการตลาด เทคนิคการบริการในด้านการขายมีความสำคัญในด้านการค้ารูปแบบในด้านการพัฒนาจึงเป็นเรื่องสำคัญพอกันกับเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในการจำหน่าย มีแนวโน้มต่อการดึงดูดใจลูกค้าเป็นสิ่งที่ต้องแสวงหาและนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อวิสาหกิจชุมชนหลักของการขายและแนวความคิดจึงเป็นบทบาทของธุรกิจการค้าทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการค้าเล็กๆที่ต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อยุคสมัยในการเปลี่ยนแปลงของโลก

แนวคิดของวิสาหกิจชุมชนและ“การประกอบการขนาดเล็กและขนาดจิ๋ว เพื่อจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพึ่งพาตนเองและความเพียงพอของครอบครัวและชุมชน ทุนไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงิน แต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางสังคม (กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ร้อยรัดผู้คนให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน เป็นพี่น้องไว้ใจกัน)ให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน ยังประโยชน์ให้ชุมชนผู้เป็นเจ้าของวิสาหกิจนั้นเป็นหลักวิสาหกิจชุมชน การประกอบการ หรือการจัดการผลผลิต และทรัพยากรทุกชั้นตอนโดยมีภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจสังคมและการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งมีได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อการสร้างผลกำไรทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกำไรทางสังคม ความเข้มแข็งของชุมชนและความสงบสุขของสังคมด้วย พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งดำเนินการ โดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นรูปนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

สรุปในการวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น ประชากรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน พรมเช็ดเท้า ปลอกหมอนและผ้าเช็ดมือ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนาจากประชากรและผู้นำองค์กรท้องถิ่นซึ่งเป็นการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน

ในการสร้างสรรค์สังคมเป็นการศึกษาที่พัฒนาให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นสร้างความเข้มแข็งในการ
ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

Abstract

Thesis Title	Development of product from transforming remnants of the community enterprise model of Ban Khok Fan Pong , Ban Pet Municipality, Muang District, Khon Kaen
Researcher	ViPhada Sonlui
Degree	Master of Art
In the Program of	Integrated Local Development
Year	2015
Principal Thesis Advisor	Dr.Chaloemkiat Suwanwattana
Associate Thesis Advisor	Assist.prof.Dr.Ponpimon Chalcmmeerasert

This research has the following objectives: 1. To study the products development from transforming remnants of the community enterprise model of Ban Khok Fan Pong, Ban Pet Municipality, Muang District, Khon Kaen Province in packing products. 2.To guide and encourage the community enterprise of Ban Khok Fan Pong's village no. 4 Ban Pet Municipality, Muang District, Khon Kaen Province in expanding market to increase incomes, strengthening the population ,and sufficient economy. 3. To develop better product for the community enterprise benefit.

The instrument used to collect data are survey, observation , structured interviews, unstructured interview and small group conference. The population enrolled 50 peoples including

1. One Ban Pet Assistant Sub district Headman
2. One Ban Khok Fan Pong's village Headman
3. One Member of Ban Pet Sub district Council , twelve enterprise members , including Ban Khok Fan Pong populations , 35 persons. Altogether 50 persons selected by random sampling.

The results were as follows: The development of the product from remnant of Ban Khok Fan Pong , Ban Pet Municipality, Muang District, Khon Kaen community enterprise . Consolidated revenues for the fiscal year 2557, over 12 months the amount of revenues is

267,700 Baht (Two hundred sixty-seven thousand seven hundred baht) from product sales in 2556. The revenues amount of 90,000 baht (ninety thousand baht), which is different from the previous year 2556 in the amount of 177,700 baht (One hundred seventy-seven thousand and seven hundred baht).

The increasing of sales in 2557 make the community members more committed in entrepreneurship which can introduce developed product into AEC market firmly, by having government support both in new release and technology.

In marketing approach, the technical services in sales areas are significant in term of trade. The development model is important as well as the quality of the product sold, which had the tendency to attract customers. It is important to seek and used in the improvement to get the best benefits for the community enterprise. Sales and thinking concepts were the role of trades of all types, whether they are small commercial businesses which have to develop themselves in the era of global change.

The concept of community enterprise and the small and micro enterprises. To manage the community capital creatively to self-reliance, families sufficiency, and communities.

Capital does not mean just money but it included resources, productivity, knowledge, wisdom, cultural capital and social capital (Social rules that bind people together as a community, fraternal and trust each other). To bring effectiveness and suitability to populations owner of the enterprise, the Community Enterprise, Trade, Yield Management, and resources of all stages by having the wisdom of the organization, populations or the network of the community organizations, to develop social economy and community learning, which is not only intended to generate financial profits but including social gain, strong sense of community and prosperity.

Community enterprise promotion Act of 2548, which is conduct by a group of individuals, living together and come together for business, said that 'whether in what legal entity or entity, to make money, family self-sufficiency, Communities and between communities.

To conclude, The development of the product made from remnant of the community enterprise of Ban Khok Fan Pong, Ban Pet Municipality, Muang District, Khon Kaen . Populations have knowledge in product development, doormat, pillow cases and hand towel, by being involved in the research processes, the development of the population and local leaders, which renewed local knowledge, people's philosophy in building society.

This study help to developed and increase the community's revenues and strengthen them in working together with effectiveness that will be beneficial to the community.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์จากสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน จากคณาจารย์ คณะเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ตลอดจนให้คำเป็นคำแนะนำเป็นอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอระลึกไว้ด้วยความเคารพนับถือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ดร. เฉลิมเกียรติ สุวรรณวัฒนะ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก สารนิพนธ์ และ ผศ. ดร. พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำ และ ข้อคิดเห็นในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จและมีความสมบูรณ์ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ . โอกาสนี้

และขอขอบคุณ ผู้ร่วมวิจัย และประชาชนบ้าน โลกพินโป่ง ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดีและ ขอขอบพระคุณญาติพี่น้อง – น้อง ครอบครัว ลูกหลานรวมทั้งเพื่อนๆทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษาของผู้วิจัยมาด้วยดีโดยตลอด จนสำเร็จการศึกษาด้วยดี คุณค่าตำแหน่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณ บิดา มารดา บุรพจารย์ รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนผู้วิจัยในด้านการศึกษาดำเนินการด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างยิ่งไว้ ณ . โอกาสนี้

วิภาดา สอนหลุย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง.....	7
ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	8
คำถามในการวิจัย.....	8
คำสำคัญและนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการบรรณรักษ์.....	10
แนวคิดทฤษฎีวิสาหกิจชุมชน	17
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	18
แนวคิดทางการตลาดวิสาหกิจชุมชน.....	19
บริบทชุมชนบ้านโคกพัน โปง.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
รูปแบบในการวิจัย.....	33
ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34

สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัย.....	37
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
สถานที่ในการวิจัย.....	40
ปฏิทินการปฏิบัติงาน.....	41
4 ผลการวิจัย	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 2	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 3	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	54
อภิปรายผลการวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก.....	64
ภาคผนวก ข.....	69
ประวัติผู้วิจัย.....	72

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางที่ 2.1 ข้อมูลผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนเครือข่ายจังหวัดขอนแก่น.....	25
2. ตารางที่ 3.1 ปฏิทินปฏิบัติงาน	41
3. ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง	44
4. ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์ข้อมูลประชุมกลุ่มย่อย	45
5. ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2	46
6. ตารางที่ 4.4 บัญชีรายรับ ปี พ. ศ. 2557	47
7. ตารางที่ 4.5 ข้อมูลส่วนที่ 3	48
ภาคผนวก ก.	
8. ตารางที่ 1 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการวิจัย 50 คน.....	67

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	32
2. ภาพที่ 1 ศูนย์การเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าบ้าน โลกพัน โปง	69
3. ภาพที่ 2 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทำพรมเช็ดเท้าแบบวงกลม.....	69
4. ภาพที่ 3 ทำพรมเช็ดเท้าวงกลม โดยเข็มทัก โคะเซ่ทำงานฝีมือ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	69
5. ภาพที่ 4 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทำห่วงวงกลมผ้าเช็ดมือ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน.....	69
6. ภาพที่ 5 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเย็บผ้าเช็ดมือ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	70
7. ภาพที่ 6 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเย็บประดับตกแต่งเพื่อความสวยงาม.....	70
8. ภาพที่ 7 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าจัดเป็นของที่ระลึก จัดกระเช้ารวมกับน้ำดื่มสมุนไพร.....	70
9. ภาพที่ 8 การพัฒนาผลิตภัณฑ์การบรรจุภัณฑ์ จัดเทคนิคการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์รวมข้าวฮางอก.....	70
10. ภาพที่ 9 อาคารสถาบันการเงินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้าน โลกพัน โปง ชุมชนเป็นเจ้าของ.....	71
11. ภาพที่ 10 ภาพลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุมงานวิจัย.....	71

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาสภาวะแวดล้อมและเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนท้องถิ่นสร้างความรู้ความเข้าใจในศักยภาพของชุมชนความเป็นอยู่ความต้องการของสังคมชุมชนท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ในการพัฒนาตามยุคสมัยการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจโลกปรับประยุกต์ในการพัฒนาให้สอดคล้องต่อนโยบายภาครัฐ ซึ่งเป็นแนวทางในการวางแผนที่สำคัญต่อการดำรงชีพในสภาวะปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจการค้าการลงทุนผลประโยชน์ที่ก้าวเข้าสู่ยุคสมัยโลกาภิวัตน์การค้าเสรีประชาคมอาเซียน

วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ. ศ. 2540 ประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างสถาบันการเงิน ธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจการค้า และ โรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งต้องหยุดกิจการ พนักงานและคนจำนวนมาก ตกงานและว่างงาน ผู้ที่เคยมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดต้องกลับถิ่นเดิม จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ทรงชี้แนะให้ประชาชน หันกลับมาดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร, (2549 : 30) และสุนันทา กิ่งไพบูลย์และคณะ, (2538 : 2) กล่าวว่า จังหวัดขอนแก่นดินแดนศูนย์กลางและเมืองหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีศักยภาพ และความพร้อมหลาย ๆ ด้าน เช่น ศูนย์การคมนาคม ศูนย์กลางหลักอุตสาหกรรม ศูนย์กลางบริการธุรกิจและการเงิน ศูนย์กลางการบริหารราชการและการศึกษา ส่วน สุวิทย์ ชีรสาศวัต, (2545:10) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในชุมชนเมืองขอนแก่นคือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ปี พ. ศ. 2500 - 2519 ยุคทุนพัฒนาอุตสาหกรรมทางออก ในยุคก่อตั้งถิ่นฐาน ที่ดิน ป่าและแหล่งน้ำเป็นแหล่งสำคัญในการได้มาซึ่งปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ส่วนการดำรงอยู่ในสังคมก็โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างกลุ่มเครือญาติและเพื่อนบ้านในชุมชน ปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมนั้นมีทั้งเกิดความร่วมมือและความขัดแย้งคละเคล้ากันไป ซึ่งเป็นธรรมชาติของสังคม การคมนาคมทางรถไฟทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเศรษฐกิจชาวบ้านเพราะมีรายได้จากการตัดไม้หอม ไม้พินส่งการรถไฟ ตัดไม้ส่งโรงเรือย เคาถ่านขายส่งไปทางรถไฟ แต่ก็ทำให้ป่าถูกทำลายอย่างมาก การปลูกพืช

เชิงพานิช การปลูกปอ การทำนาทำให้การตัดไม้มากขึ้นเรื่อย ๆ และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจคือการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการเกษตร การมีหนี้สินมากขึ้น และอนุช อาภาภิรมย์, (2542 : 2-32) กล่าวว่า ความรุนแรงยึดเชื้อของวิกฤติทำให้นักวิชาการและนักปฏิบัติทางเศรษฐกิจและการเงินพากันพยายามหาคำตอบว่ามีเหตุปัจจัยจากอะไร สำหรับกรณีในประเทศไทยสรุปได้ว่ามีเหตุปัจจัยซับซ้อนอยู่ 4 ระดับด้วยกัน ระดับที่ 1 คือระดับพื้นฐาน เนื่องจากความสัมพันธ์ระดับโลกเป็นแบบไม่ได้สมมาตรระหว่าง “ศูนย์กลาง - ชายขอบ” หรือระหว่างประเทศมั่งคั่งกับประเทศยากจน โดยมีลักษณะเอื้อประโยชน์ต่อประเทศพัฒนาแล้วมากกว่า เช่น การไหลเวียนของเงินทุนก็ถูกกำหนดโดยกลุ่มทุนโลก ซึ่งมักก่อกำไรมหาศาลแก่ผู้มั่งคั่งอยู่แล้ว ขณะที่ความวิบัติแก่ประเทศยากจน ระดับที่ 2 เป็นประเพณีปฏิบัติทางธุรกิจซึ่งมีทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เอื้อต่อการเกิดขึ้นของลัทธิพวกพ้อง การแอบอิงอำนาจและการคุ้มครองทางธุรกิจและระดับที่ 3 ชนวนของวิกฤติได้แก่การเปิดตลาดการเงินเสรีไม่มีความพร้อม ระดับที่ 4 เป็นระดับล้นไหลจุดฉนวนวิกฤติได้แก่การเก็งกำไร กำไรค่า เงินบาทและการต่อต้านที่ล้มเหลวของธนาคารแห่งประเทศไทย ถึงเวลาที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันสร้างแผนยุทธศาสตร์อนาคต การแปรวิกฤติเป็นโอกาสในปลายศตวรรษที่ 20 นั้นจะเป็นจริงได้โดยการลงแรงอย่างหนัก ประเทศไทยในยามนี้จำเป็นต้องอดทน อดออมและทำงานหนักจะหวังพึ่งอำนาจศักดิ์สิทธิ์หรือบารมีของมหาอำนาจหรือมหามิตรใดคงไม่ได้ จะต้องพึ่งตนเองสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ อบรม ความมุ่งมั่นและจริยธรรมขึ้น ผู้เข้าร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์อนาคตเป็นผู้บริหารระดับสูง นักวิชาการแขนงต่างๆ เช่น เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา นิติศาสตร์ ประวัติศาสตร์และจริยศาสตร์ ดังนั้น ความสำคัญของวิธีสร้างภาคสถานการณ์บางครั้งไม่ได้อยู่ที่ผลได้ หากที่สำคัญอยู่ที่การได้คิดร่วมกันในกลุ่มแกนนำครั้งสำคัญทั่วทั้งองค์กรหรือทั่วประเทศ

เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ ของการวางแผนพัฒนาประเทศและเป็นแผนปฏิรูปความคิด คุณค่าใหม่ของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และ ใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในปีแรกของแผนพัฒนาประเทศไทยต้องประสบวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อคนและสังคมเป็นอย่างมาก จึงต้องเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพมั่นคง และลดผลกระทบจากวิกฤติที่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานและความยากจนเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 คสช. เฉลิมเกียรติ แก้วหอม, (2554 : 7)

การพัฒนาชุมชนให้มีรายได้จากผลิตภัณฑ์ชุมชนคือการเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรของท้องถิ่นที่มีอยู่มาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เข้ารับการคัดสรรต้องผ่านการลงทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ก่อนเข้าสู่กระบวนการคัดสรรระดับดาว โดยผลิตภัณฑ์ที่ส่งเข้ามาคัดสรรต้องได้รับรองมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งได้แก่ มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เป็นสำคัญ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม จำเป็นต้องผ่านมาตรฐาน หรืออยู่ในกระบวนการพัฒนาเพื่อให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งผลิตภัณฑ์ชุมชน จะถูกแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ อาหาร, เครื่องดื่ม, เสื้อผ้า, เครื่องตกแต่ง, ของใช้ภายในครัวเรือนหรือของฝากของที่ระลึก และประเภทสุดท้ายเป็นสมุนไพรที่มีใช้อาหาร โดยขอรับแบบฟอร์มการลงทะเบียนได้จากสำนักงานเขต สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ที่เป็นที่ตั้งในการผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์หลักเป็นของตัวเอง กล่าวคือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบทรัพยากรของท้องถิ่น มาทำการพัฒนาจนกลายเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีคุณภาพมีจุดเด่นและจุดขายที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วประเทศ ตลอดจนทั่วโลก นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์ยังหมายถึง กระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศ และทั่วโลก เบญญา สิงโต, (2549 : 29)

1. วิชาหกิจชุมชนจังหวัดขอนแก่น

ได้เริ่ม ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งทางภาครัฐได้มีการส่งเสริมสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 5 บพด. ศูนย์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนของทางอำเภอพัฒนาการจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร สारพัดช่าง และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน การสนับสนุนนั้นมีทั้งรูปแบบเรื่องงบประมาณเข้ามาช่วยพัฒนากลุ่ม การให้ข้อมูลข่าวสาร การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และออกแบบตราผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม การส่งเสริมสมาชิก เข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนา แนวคิดผลิตภัณฑ์ การเปิดโอกาสให้ออกร้านแสดงสินค้า จำหน่ายสินค้า การรณรงค์สถาบันการศึกษา สร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างมีขอบเขตอย่างกว้างขวาง และเจาะลึกมากขึ้นกว่า เดิม และประชกรมีบทบาทมากขึ้น เกิดวิชาหกิจหลากหลายประเภทในจังหวัดขอนแก่น และเขตอำเภอ เช่น

1.1 วิชาหกิจชุมชนถั่วอบสมุนไพรอำเภอกระนวน หมู่บ้านศรีสถิต หมู่ที่ 12 ตำบลหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น วิชาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพริกซูปเปอร์หอทดำบลนาฝายอำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น วิชาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผลิตภัณฑ์

น้ำพริกนรกกุ้ง วิสาหกิจชุมชนตำบลท่านางแนว อำเภอ แวงน้อย จังหวัดขอนแก่น วิสาหกิจชุมชน
ขนมจีนกึ่งสำเร็จรูป ตำบลคอนนิมอำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสายใยปอ
บ้านตอกเป็น จังหวัดขอนแก่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหมอนไหม 215 หมู่ 3 บ้านกุดหมากเห็บ ต.
โนนสะอาด อ. แวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดบ้านเขื่อน ต.บ้านเหล่า เลขที่
160 หมู่ที่ 4

ต. บ้านเหล่า อ.บ้านฝาง จ.ขอนแก่น วิสาหกิจชุมชนผลิตดอกไม้จากใยบัว เลขที่ 160
หมู่ 1 ต. ขัวเรียง อ. ชุมแพ จ. ขอนแก่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านห้วยค้อ 61 หมู่ 2 ต.
หนองแวงนางเป่า อ. พล จ. ขอนแก่น ผลิตดอกไม้ประดิษฐ์จากรังไหม ดอกมะลิ ดอกกุหลาบ
ดอกกุน ดอกไม้หลายชนิดของชำร่วยและพวงกุหลาบ วิสาหกิจชุมชนบ้านแคนเหนือประดิษฐ์
ดอกไม้จากรังไหม 44/1 แคนเหนือ ต. แคนเหนือ อ. บ้านไผ่ จ. ขอนแก่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม
แกะสลักไคโนเสาร์จากลูกมะพร้าว 8/12 หมู่ 12 ถนนในเมือง อ. เวียงเก่า จ. ขอนแก่น วิสาหกิจ
ชุมชนกลุ่มจักรสานบ้านแฮด ผลิตภัณฑ์จักรสานแปรรูปจากเส้นพลาสติก หมู่ 22 ต.บ้านแฮด อ.
กิ่งบ้านแฮด จ. ขอนแก่น วิสาหกิจชุมชนผ้าไหมมัดหมี่ บ้านนาดอกไม้ เลขที่ 33/2 หมู่ 9 อ.
ชนบท จ. ขอนแก่น

1.2 วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าบ้านโคกพัน โป่ง ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ผลิตพรมเช็ดเท้า ผ้าเช็ดมือ ปดอกหมอนชนิด ผ้าถูพื้น เพลนอนเล่น ผ้าห่ม ผ้า
คลุมทีวี. ผ้าคลุมตู้เย็น ผ้าคลุมขวดน้ำ และปดอกหมอนยาว โดยการนำของ นายบุญเที่ยง พลทอง
สถิตย์ มีคณะกรรมการร่วม 15 คน ได้ยื่นแบบคำร้องขอจดทะเบียน เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2548 คำ
ขอ เลขที่ ขก. 01/48-0003 รหัสทะเบียน 4-40-01-15-1-0001 โทร. 094.213141 ผู้ยื่นคำขอ
นายบุญเที่ยง พลทองสถิตย์ ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น นางโสม เสน่ห์ พลทองสถิตย์ และนางสุดสาคร
วงษ์คำคุณเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า พรบ . คู่ครองมี
อายุ 10 ปี นับตั้งแต่วันที่จดทะเบียน สิ้นสุดวันที่ 11 ตุลาคม 2558 ที่ตั้งศูนย์วิสาหกิจชุมชน
ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า ปัจจุบันบ้านเลขที่ 369 บ้านโคกพัน โป่ง ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น ผลิตสินค้าโดยเศษผ้านำมาแปรรูปปรับปรุงรูปแบบการผลิตตามจำนวนการสั่งของกลุ่มที่
ถูกควบคุมโดยหัวหน้าประธานกลุ่มจะได้รับจำนวนสั่งจากผู้จำหน่าย แล้วจึงกระจายไปตามผู้ผลิต
แต่ละรายอีกต่อหนึ่ง ดังนั้นในการกำหนดโควตาในการผลิตจึงเป็นไปตามจำนวนการสั่งจากผู้
จำหน่ายที่สามารถขายได้ หรือตามความต้องการของผู้ซื้อโดยการคาดคะเนจำนวนจากผู้จำหน่าย
และปัญหาที่สรุปได้ คือ ยอดจำหน่ายลดลง ซึ่งเคยมีรายได้ขายในปี พ. ศ. 2544 ปี เดือนละ
100,000 – 120,000 บาท ลดลงตามสภาวะเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และสาเหตุอัน
เนื่องมาจากสินค้ามีผู้ผลิตมากเพิ่มขึ้น อัตราการแข่งขันทางการตลาดมีแนวโน้มต่อค่านิยม

ผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านรูปแบบ ความสวยงาม คุณสมบัติลักษณะของผลิตภัณฑ์ชุมชนมีความคงทน ฝีมือประณีตในการผลิต การปรับปรุงพัฒนาในรูปแบบที่มีแนวโน้มแรงจูงใจต่อผู้ซื้อ ซึ่งผู้วิจัยได้เป็น สมาชิกส่วนหนึ่งในกลุ่มกองทุนเงินออมเพื่อการผลิตของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของบ้าน โลกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น ดังนั้น ผู้วิจัยและกลุ่มสมาชิกจึงได้หาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชน โดยการจัดประชุมหาข้อสรุปความคิดเห็นว่าสมควรปรับปรุงผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ทำจากเศษผ้าอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการพัฒนา มี 3 รายการ คือ

1.2.1 พรมเช็ดเท้า

1.2.2 ปลอกหมอน

1.2.3 ผ้าเช็ดมือ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้ง 3 รายการนี้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันในการใช้สอยต่อชีวิตมนุษย์ โดยมีวิธีการปรับปรุงและพัฒนาในการบรรจุภัณฑ์ ดังนี้

ก. การบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยพลาสติกใสอย่างดี

ข. ตีพิมพ์หนังสือบอกชื่อแหล่งผลิตวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพันโปง มีตราสัญลักษณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยกระดาษเนื้อแข็งลงสีสดใส่อย่างดี

ค. บอกสถานที่ผลิต วิสาหกิจชุมชน ที่ดำเนินการสามารถติดต่อได้

ในการวิจัยการพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยการบรรจุภัณฑ์ในครั้งนี้มี 3 รายการ ซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติประโยชน์ในการใช้สอยงาน ดังนี้

1.2.1 พรมเช็ดเท้า (mat) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือนใช้สำหรับเช็ดเท้าให้สะอาดรองรับสิ่งปฏิกูลดินทรายที่อาจจะติดจากเท้าเพื่อเช็ดเท้าจะได้ปราศจากเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกการใช้เวลาว่างเพื่อทำกิจกรรมอะไรสักอย่างถือว่าเป็นการใช้เวลาที่คุ้มค่าการทำพรมเช็ดเท้าจากเศษผ้าเป็นการใช้เวลาที่คุ้มค่าการทำพรมเช็ดเท้าจากเศษผ้าเป็นการนำสิ่งของที่เหลือใช้หรือไม่ใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์หรือเพิ่มมูลค่าเมื่อทำเสร็จแล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงและเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อพรมเช็ดเท้าด้วยเนื่องจากในปัจจุบันมีเศษผ้าที่ไม่ใช้แล้วเป็นจำนวนมากถูกทิ้งไว้โดยไม่เกิดประโยชน์ ถ้านำเศษผ้ามาทำให้เกิดประโยชน์ขึ้น จะเป็นผลดีต่อครอบครัวในการประหยัดรายจ่ายเพิ่มรายได้เป็นอย่างดี

1.2.2 ปลอกหมอน (pillowcase) ส่วนมากจะมีขนาดมาตรฐาน (standard pillowcase) (pillow sham) เป็นปลอกหมอนแบบมีระบายรอบๆส่วนมากเอาไว้ประดับสวยๆปลอก

หมอนและหมอนมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มาก นอกจากการใช้สอยภายในครอบครัวในชีวิตประจำวันแล้วยังเป็นของที่ระลึกสำคัญในงานพิธีต่าง ๆ วัฒนธรรมประเพณีของแต่ละภาคเช่นภาคอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือนิยมใช้หมอนเป็นที่ระลึกในงานบวชหรืองานแต่งงานและงานกฐิน และมีคุณค่ายิ่งจากงานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นสมควรอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างยิ่งและน่านับประการที่ใช้ประโยชน์ในการใช้สอย

1.2.3. ผ้าเช็ดมือ (Lexitron) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ ถือเป็นสิ่งของจำเป็นต่อชีวิตประจำวันในครอบครัว ความสำคัญนี้ได้ถูกปรับปรุงรูปแบบในการพัฒนามาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายได้ทุกช่องทางตลาดนิยมใช้กันทั่วโลกซึ่งรูปแบบลักษณะมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ขึ้นอยู่กับการผลิต และ ฝีมือ หรือวัตถุดิบในการดำเนินการ

1.3 วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าบ้าน โลกพิน โปงสมาชิกกลุ่มได้นำเศษผ้ามาปรับประยุกต์แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนจัดทำจำหน่าย ขายทั้งปลีกและขายส่ง เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จำหน่ายได้ตามตลาดชุมชนท้องถิ่นมีรายได้ ใช้จ่ายภายในครอบครัว ด้วยปรัชญาชาวบ้านได้มีการคิดแปลงทำเป็นเสื้อผ้าเล็ก ๆ นนำมาเป็นที่รองรับภาชนะบนโต๊ะอาหารซึ่งได้รับความนิยมมากในสมัยนั้น เป็นที่พึงพอใจแปลกใหม่ในยุคการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การพัฒนาประเทศ ทำให้ประชากรในชุมชนบ้าน โลกพิน โปง หมู่ 4 ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น มีอาชีพมีรายได้ได้อย่างยั่งยืน สมาชิกได้ร่วมแรงร่วมใจกันฝึกฝนทำอย่างเข้มแข็ง ซึ่งเป็นงานด้านฝีมือใช้ความสามารถความอดทนเป็นพิเศษ สามารถทำเป็นรายได้อาชีพเสริม อาชีพรอง หรืออาชีพหลักตามความสามารถในฝีมือของแต่ละบุคคลตามความถนัดในงานด้านฝีมือแต่ละประเภท จากภูมิปัญญาชาวบ้านปรับประยุกต์ทั้งเครื่องมือเทคโนโลยีเข้ามาผสมผสานสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนมีความขยันพากเพียรของกลุ่ม เกิดองค์กรวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม มีความสามัคคียึดมั่นต่อขนบธรรมเนียมประเพณีไทยจึงทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ กระบวนการโครงสร้างวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของบ้าน โลกพิน โปง มีคณะกรรมการมีประธานกลุ่มรองประธานเลขานุการและฝ่ายการตลาดรวมทั้งสมาชิกกลุ่มอย่างเป็นรูปแบบ และผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าได้ผ่านเกณฑ์พิจารณาจากคณะกรรมการดำเนินการ (บพข.) คัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดขอนแก่น มีตราสัญลักษณ์มาตรฐานรองรับรางวัล 3 ดาว จากคณะกรรมการเกษตรจังหวัดขอนแก่น

ในการพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยการปรับปรุงรูปแบบในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าปรับปรุงรูปแบบและความสวยงามให้เป็นที่สะดุดตาเป็นแรงดึงดูดใจต่อผู้ซื้อ ปกป้องผู้ดูแลและความสะดวกในการขนส่ง โดยการ

บรรจุภัณฑ์โดย พลาสติกใสอย่างดี ตีพิมพ์หนังสือ บอกชื่อ สัญลักษณ์เอกลักษณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยกระดาษเนื้อแข็งลงสีสไตล บอกสถานที่ผลิต วิสาหกิจชุมชน ที่ดำเนินการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน บ้าน โลกพินโป่ง ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน
2. เพื่อหาแนวทางและการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้าน โลกพินโป่ง หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ขยายการตลาดมีรายได้เพิ่มขึ้น ประชากรเข้มแข็ง เศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ดีขึ้นเป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจชุมชน

ขอบเขตหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน บ้าน โลกพิน หมู่ 4 ต. บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย เนื้อหาวิจัย และระยะเวลาในการวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่วิจัย คือ ศูนย์วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า บ้าน โลกพินโป่ง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น ซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ 369 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น
 2. เนื้อหาในการวิจัย ได้แก่
 - 2.1 ประวัติความเป็นมาและบริบทของชุมชนบ้าน โลกพินโป่ง ต.บ้านดับเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น
 - 2.2 กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากเศษผ้า การบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน วิธีการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน วิธีการทำพรมเช็ดเท้า ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือ จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพินโป่ง หมู่ 4 ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น
 - 2.3 ความต้องการของลูกค้ากลุ่มผู้ซื้อแนวทางการตลาดจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรบ้านโคกพันโปง หมู่ที่ 4 ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น จำนวนประชากร มี 498 หลังคาเรือน จำนวนประชากรมี 1,477 คน ประชากรชายมี 743 คน ประชากรหญิงมี 734 คน (อ้างอิงจากแผนพัฒนาสำนักงานปลัดเทศบาลตำบลบ้านเป็ด) อ. เมือง จ.ขอนแก่น สถิติปี 2556) และได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1. กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน บ้านโคกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ซึ่งเป็นประชากรในตำบลบ้านเป็ด และคณะกรรมการ ผู้นำชุมชน รวม 15 ราย มีดังนี้

- 1.1 กำนัน ตำบลบ้านเป็ดจำนวน 1 ราย
- 1.2 ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโคกพันโปงจำนวน 1 ราย
- 1.3 สมาชิกสภาเทศบาลตำบล บ้านเป็ด 1 ราย
- 1.4 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน 12 ราย รวมทั้งหมด 15 ราย

กลุ่มที่ 2. ประชากรที่ไม่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งหมดจำนวน 35 ราย (รายชื่อปรากฏที่ภาคผนวก) ซึ่งเป็นประชากร ที่อาศัยอยู่บ้านโคกพันโปง ตำบลบ้านเป็ด อ. เมือง จ.ขอนแก่น เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และคัดเลือกแบบเจาะจงในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งหมด มีจำนวน 50 ราย

สาเหตุที่เลือกแบบเจาะจง เพราะผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของประชากรกลุ่มตัวอย่างบ้านโคกพันโปง และต้องการให้ผลงานการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ.ขอนแก่น ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของบ้านโคกพันโปง มีแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นอย่างไร
2. กระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในการนำไปสู่การพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นอย่างไร
3. ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าที่ได้มีการพัฒนาแล้ว ได้มีการศึกษาความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นอย่างไร

คำสำคัญและนิยามศัพท์เฉพาะ

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบการโดยคนในชุมชน เพื่อการจัดการ "ทุน" ของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองการพึ่งพาตนเองในชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของดำเนินการ

ผลิตภัณฑ์ชุมชน หมายถึง สิ่งที่ถูกพัฒนาขึ้นและนำมา เสนอขายในตลาดเพื่อเรียกร้องความสนใจให้เกิดการซื้อขาย การใช้หรือการบริโภคและอาจสามารถสร้างความ พึงพอใจและตอบสนอง ความต้องการของผู้ซื้อในชุมชนบ้าน โลกพิน โปง ต.บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่นในที่นี้ให้หมายถึงผลิตภัณฑ์ชุมชน พรหมเช็ดเต้า ปลูกหมอน และผ้าเช็ดมือ

เศษผ้า หมายถึง ผ้าที่เหลือตัดออกจากส่วนเกินที่ต้องการ เป็นชิ้นเล็ก ๆ ที่สามารถนำมาเย็บติดต่อและประดิษฐ์ทำเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ ในที่นี้หมายถึง พรหมเช็ดเต้า ปลูกหมอน และผ้าเช็ดมือของวิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพิน โปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ เพิ่มเติมจัดรูปแบบเทคนิคการขาย เพิ่มผลผลิต และการใช้หรือจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด รู้จักถนอมในการใช้ เพื่อให้มีไว้ใช้ได้อย่างมีคุณภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพิน โปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่นในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน
2. ได้แนวทางและส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพิน โปง หมู่ที่ 4 ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ขยายการตลาดมีรายได้เพิ่มขึ้น ประชากรเข้มแข็ง เศรษฐกิจพอเพียง
3. ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ดีขึ้นซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ที่ดีต่อวิสาหกิจชุมชน บ้าน โลกพิน โปง ต. บ้าน อ. เมือง จ. ขอนแก่น

บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้าน โศกพัน โปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
 - 1.1 แนวคิดทฤษฎีการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน
 - 1.2 แนวคิดทฤษฎีวิสาหกิจชุมชน
 - 1.3 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.4 แนวคิดทางการตลาดวิสาหกิจชุมชน
 - 1.5 บริบทชุมชนบ้าน โศกพัน โปง
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สินค้ามีนักวิชาการได้กล่าวไว้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

ประวัติความเป็นมาของการบรรจุภัณฑ์ มีมานานกว่าสองศตวรรษแล้ว โดยเริ่มต้นจากการที่ผู้ผลิตสินค้าต้องการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ถึงแม้ว่าการทำงานของบรรจุภัณฑ์นั้นจะมีไว้เพียงเพื่อบรรจุและเก็บรักษา ผลิตภัณฑ์ ปัจจุบันได้มีการพัฒนาและเพิ่มความหลากหลายมากขึ้นกว่าที่เคย มีความก้าวหน้าของเครื่องจักรกลขนาดมหึมาส่งในโลทุกวันนี้ รวมไปถึงความซับซ้อน ของการค้าปลีกสมัยใหม่ทำให้การบรรจุภัณฑ์ มีความสำคัญมากที่สุดในการเก็บรักษาและป้องกัน ไม่ให้ผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหาย ระหว่างการขนส่งจาก โรงงานผลิต ไปยังร้านค้าปลีกหรือผู้บริโภค ที่สั่งสินค้าโดยตรง นอกจากนี้บรรจุภัณฑ์ยังถูกใช้ให้เป็น สื่อ โฆษณา ที่สามารถเคลื่อนที่

ไปไหนต่อไหนได้ ป้องกันไม่ให้ผลิตภัณฑ์มีรอยขีดข่วน แสดงรายละเอียด การใช้ หรือแม้แต่เป็นการโฆษณา

1.1 กำเนิดของการบรรจุภัณฑ์ จากการศึกษาในยุคสมัยนี้มีการพัฒนาการในด้านการค้าอุตสาหกรรมต่างๆหรือแม้แต่การทำธุรกิจการค้าเล็กๆต้องอาศัยการพัฒนาการค้าทุกรูปแบบ ซึ่งมีวิวัฒนาการเกิดขึ้นเรื่อยๆเป็นต้น

กำเนิดของการบรรจุภัณฑ์ จากวันที่ย้อนกลับไปในอดีต ช่วงปลายศตวรรษที่สิบแปด ในยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในอุตสาหกรรมการผลิตขณะที่ก่อนหน้านี้ กระบวนการผลิตส่วนใหญ่ที่เป็นงานหนักต้องอาศัยแรงงานของกรรมกรและผลผลิตที่ได้ก็มีจำนวนน้อย เครื่องจักรที่สามารถผลิตสินค้าจำนวนมากจึงได้ถูกนำไปใช้เพื่อเพิ่มจำนวนการผลิตของผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน ไม่เพียงแต่ผลิตสินค้าอย่างเดียวเท่านั้นยังรวมไปถึงการผลิตบรรจุภัณฑ์ด้วย ในช่วงแรกอาหารจะนำไปบรรจุในภาชนะโลหะที่ปิดผนึกและถูกห่อด้วยกระดาษ นั่นคือกระป๋องบรรจุอาหารที่ทำจากดินบุก หรือกล่องกระดาษแข็งก็ได้ใช้กันอย่างกว้างขวางด้วย เพราะมีน้ำหนักเบาสามารถพิมพ์ทับลงไปได้ง่าย บนแผ่นกระดาษก่อนที่จะนำไปทำแบบบรรจุ อีกทั้งยังเป็นการประหยัดพื้นที่อีกด้วย กล่องโลหะก็ได้รับการพัฒนากันอย่างกว้างขวางเช่นเดียวกันในเวลานั้นเพราะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ดีกว่าการใช้กล่องกระดาษแข็งโดยเฉพาะสินค้าที่บูดเน่าได้ เช่น ขนมปังกรอบ หรือ ขนมหวาน ทำให้ระดับความต้องการที่จะเก็บรักษาสินค้าเพิ่มจำนวนมากขึ้น หันกลับมามองในศตวรรษที่ 20 ปัจจุบันนี้เทคนิคในการผลิตได้ก้าวไกลไปมากพอที่จะทำให้บรรจุภัณฑ์โลหะเหล่านี้มีรูปแบบหรือรูปทรงต่างๆได้ตามต้องการ ด้วยการนำเทคนิคคอมพิวเตอร์มาช่วยในการผลิต รวมถึงพลาสติกที่ได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เราจึงนำมาใช้ในทุกวันนี้ ประชิต ชินบุตร,(2530 : 29)

1.2 ความรู้พื้นฐานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในโลกธุรกิจยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางการค้าสูง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความเข้มแข็งด้านการจัดการตลาด หรือการพัฒนาารูปแบบคงจึยังไม่เพียงพอ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์จึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจส่งเสริม เพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดเล็ก ให้มีความเข้มแข็งในการทำธุรกิจและขยายตลาด เบื้องต้นควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความเป็นมาตลอดจนความสำคัญของบรรจุภัณฑ์ เป็นแนวคิดในการเรียนรู้อดีต ศึกษาปัจจุบัน เพื่อก้าวไปในอนาคต ความเข้าใจเรื่องราวของบรรจุภัณฑ์ในบทนี้จะช่วยให้การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นทางเลือกของผู้ประกอบการ เล็งเห็นความสำคัญในการเลือกพัฒนาบรรจุภัณฑ์กับผลิตภัณฑ์ของตนเอง ได้อย่างโดดเด่นน่าสนใจ ศิริพงษ์ พะยอมแย้ม, (2537 : 22)

ก. ความหมายของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการได้ให้นิยามความหมายของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (Design) ไว้ ดังนี้

(กู๊ด Good, 1973, หน้า 165) กล่าวว่า การออกแบบ เป็นการวางแผนหรือกำหนดรูปแบบรวมทั้งการตกแต่งในโครงสร้างรูปทรงของงานศิลปะ ทัศนศิลป์ดนตรี ตลอดจนวรรณกรรม

(โกฟ. Gove, 1956, หน้า 11) เป็นการจัดแต่งองค์ประกอบมูลฐานในการสร้างงานศิลปกรรม เครื่องจักร หรือประดิษฐ์กรรม

(ศิริพงศ์ พะยอมรัมย์, 2537, หน้า 22) กล่าวว่า การออกแบบ หมายถึง กระบวนการทางความคิดในอันที่จะวางแผนรวบรวมองค์ประกอบทั้งหลายเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างสรรค์ หรือปรับปรุงประดิษฐ์กรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านความงาม

(วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539, หน้า 20) กล่าวว่า การออกแบบ หมายถึง การวางแผนสร้างสรรค์รูปแบบโดยการวางแผนจัดส่วนประกอบของการออกแบบให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอย วัสดุ และการผลิต

(มาโนช กงกะนันท์, 2538, หน้า 27) กล่าวว่า การออกแบบ หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์หนึ่งของมนุษย์ โดยมีทัศนธาตุและลักษณะธาตุเป็นองค์ประกอบ

(สถาพร ดิบุญมี ณ ชุมแพ, 2540, หน้า 1) กล่าวว่า การออกแบบ หมายถึง เป็นการสร้างสรรค์ที่มีผลปรากฏเป็นรูปธรรม คือ มีรูปร่างหรือรูปทรงซึ่งต้องใช้พื้นที่ในการดำรงรูปร่างหรือรูปทรงนั้นๆ

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2530, หน้า 596) การออกแบบ คือ การทำเป็นต้นแบบทำเป็นแผนผัง

นิยามของคำว่าบรรจุภัณฑ์ (Packaging) มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ได้กล่าวไว้ ดังนี้

(นิไกโด เค็ลคเจอร์ Nikaido. 2517, หน้า 19) กล่าวว่า บรรจุภัณฑ์ หมายถึง ภาชนะที่ใช้ในการขนส่งผลิตภัณฑ์ไปยังแหล่งใช้ประโยชน์โดยความประหยัดและปลอดภัย เป็นเทคนิคที่ส่งเสริมการขายกับการประสานประโยชน์ระหว่างวัตถุกับภาชนะบรรจุ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อการคุ้มครองในระหว่างการขนส่งและการเก็บรักษาในคลัง

(เว็บสเตอร์ส Webster's new collegiat Dictionary, 1956) กล่าวว่า บรรจุภัณฑ์ คือ กล่องหรือหีบห่อที่ทำขึ้นเพื่อเก็บรักษาหรือเพื่อการขนส่ง

(สุคตวง เรื่องรุจิระ, 2529, หน้า 128) กล่าวว่า บรรจุกัณฑ์ หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดขบวนการทางการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ สร้างสรรค์ ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อให้กับผลิตภัณฑ์

(ประชิด ทิณบุตร, 2531, หน้า 20) กล่าวว่า บรรจุกัณฑ์ หมายถึง หน่วย รูปแบบของวัตถุภายนอกของผลิตภัณฑ์ ที่ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครอง หรือห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ภายใน ไม่ให้เกิดความเสียหาย สะดวกในการขนส่ง และเอื้อประโยชน์ในทางการค้าและต่อการบริโภค (ปริสตัน และนิลล์, Briston And Neill, 1972, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของ บรรจุกัณฑ์ไว้ 2 ประการกว้างๆ คือ 1. การบรรจุภัณฑ์ คือ ศิลปะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการ เตรียมสินค้าเพื่อการขนส่งและการขาย 2. การบรรจุภัณฑ์ คือวิธีการส่งมอบผลิตภัณฑ์ไปยัง ผู้บริโภคให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยสมบูรณ์และมีราคาที่เหมาะสม

(ดารณี พานทอง, 2524, หน้า 29) กล่าวว่า บรรจุกัณฑ์ คือ สิ่งห่อหุ้มหรือ บรรจุกัณฑ์รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการขนส่งผลิตภัณฑ์จากแหล่งผู้ผลิตไปยังแหล่งบริโภคหรือ แหล่งใช้ประโยชน์เพื่อวัตถุประสงค์เบื้องต้นในการป้องกันและรักษาผลิตภัณฑ์ให้คง สภาพ ตลอดจนคุณภาพใกล้เคียงกัน เมื่อแรกผลิตให้มากที่สุดนอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่า หีบห่อ หรือบรรจุภัณฑ์เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการผลิตและหีบห่อ อาจสร้างขึ้นเพื่อ วัตถุประสงค์ทางการตลาด วัตถุประสงค์ทางการเก็บรักษา เป็นต้น

(จรรยา โกสีย์ไกรนิรมล, 2528, หน้า 109) กล่าวว่า บรรจุกัณฑ์ คือการนำเอา วัสดุ เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ ไม้ ประกอบเป็นภาชนะห่อหุ้มสินค้า เพื่อประโยชน์ในการ ใช้สอยที่มีความแข็งแรง สวยงาม ได้สัดส่วนที่ถูกต้องสร้างภาพพจน์ที่ดี มีภาษาในการติดต่อสื่อสาร และทำให้เกิดความพึงพอใจ จากผู้ซื้อสินค้า

นอกจากนี้ยังมีผู้นิยามความหมายของบรรจุภัณฑ์ในอีกหลายความหมาย ได้แก่

ก. การบรรจุภัณฑ์ หมายถึง การออกแบบสร้างสรรค์ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อ ให้กับผลิตภัณฑ์

ข. การบรรจุภัณฑ์ หมายถึง การนำวัสดุ (เช่น กระดาษ แก้ว โลหะ) มาประกอบ เป็นภาชนะห่อหุ้มสินค้าเพื่อประโยชน์ด้านความแข็งแรงสวยงามสร้างความพึงพอใจจากผู้ซื้อสินค้า นั้นๆ

ค. บรรจุกัณฑ์ หมายถึง สิ่งห่อหุ้ม หรือบรรจุกัณฑ์ รวมถึงภาชนะที่ใช้เพื่อการ ขนส่งผลิตภัณฑ์ จากแหล่งผู้ผลิตไปยังแหล่งผู้บริโภค เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน รักษาผลิตภัณฑ์ ไม่ให้ชำรุดเสียหาย

1. ความหมายการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (packaging design) หมายถึง การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์ให้สัมพันธ์กับหน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ เพื่อการคุ้มครองป้องกันไม่ให้สินค้าเสียหายและเพิ่มคุณค่าด้านจิตวิทยาต่อผู้บริโภค โดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์

2. วัตถุประสงค์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์

- เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ที่สามารถเอื้อประโยชน์ด้านหน้าที่ใช้สอยได้ดี มีความปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ

- เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ที่สามารถสื่อสารและสร้างผลกระทบต่อผู้บริโภค โดยใช้ความรู้แขนงศิลปะเข้ามาสร้างคุณลักษณะ เช่น มีเอกลักษณ์มีลักษณะพิเศษที่ดึงดูดและสร้างการจดจำตลอดจนเข้าถึงความหมายและคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์

- เพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาคุณภาพสินค้า

- เป็นตัวชี้บ่งและสื่อสารรายละเอียดสินค้า ดึงดูดผู้บริโภค แสดงถึงภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์สินค้า

- เป็นต้นทุนในการผลิตสินค้า เมื่อบรรจุภัณฑ์ดีย่อมมีส่วนช่วยให้ผลิตภัณฑ์สินค้าเพิ่มมูลค่าขึ้น

3. ประเภทของบรรจุภัณฑ์

การแบ่งบรรจุภัณฑ์แบ่งได้หลายวิธี เช่น แบ่งประเภทตามลักษณะกรรมวิธีการผลิตและวิธีการขนถ่ายผลิตภัณฑ์ การแบ่งและเรียกชื่อบรรจุภัณฑ์ อาจแตกต่างกันออกไป แต่มีวัตถุประสงค์หลักที่คล้ายกัน คือ เพื่อป้องกันผลิตภัณฑ์ เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์และเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ แบ่งออกได้ดังนี้

3.1 การบรรจุภัณฑ์เฉพาะหน่วย จะห่อหุ้มและสัมผัสกับผลิตภัณฑ์โดยตรง บรรจุภัณฑ์ชั้นในจะทำหน้าที่หลักในการป้องกันสินค้าจากความชื้นและอากาศ ที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์เสียคุณภาพ คุณลักษณะมีรูปร่างลักษณะต่าง ๆ เช่น เป็นขวด กระจ่าง หลอด ถู ก่อ่ง การออกแบบสามารถทำให้มีลักษณะพิเศษเฉพาะหรือทำให้มีรูปร่างที่เหมาะสมแก่การจับถือ และอำนวยความสะดวกต่อการใช้ผลิตภัณฑ์ภายใน พร้อมทั้งทำหน้าที่ให้ความปกป้องแก่ผลิตภัณฑ์โดยตรง

3.2 การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สูงขึ้นจะต้องมีการประกอบธุรกิจด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์สินค้าเก่าที่ผ่านมาในอดีตนั้น ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารกิจการทั่วไปมักเชื่อมั่นว่า การพัฒนาธุรกิจของตนเองนั้น ไม่จำเป็นต้องมีบุคลากรฝ่ายออกแบบสร้างสรรค์ ฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์และหรือผู้ชำนาญการพิเศษเฉพาะทางไว้เป็นจำนวนมากนักก็ได้ หรือไม่ก็มักให้

บุคลากรที่มีอยู่เดิม เพิ่มการฝึกฝน สนใจ ใส่ใจในรายละเอียด ใช้ประสบการณ์ โดยพัฒนาจากการทำงานในหน้าที่กันเองโดยตรง(Professional Being or Detail-Oriented Doners) แต่ปัจจุบันนี้ เป็นยุคของการแข่งขันกันทั้งโลก(World Wide Competition)ที่ผู้ประกอบการต้องคิดและปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ในการผลิตและการจำหน่ายสินค้ากันใหม่ โดยต้องให้ความสำคัญกับฝ่ายสร้างสรรค์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า(Creative and Development Section)กันให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการแข่งขันทางการค้าให้กับหน่วยงานของตนเอง หรือเตรียมการไว้ให้เป็นกลยุทธ์ใหม่ นอกเหนือไปจากมองการตลาดอย่างเดียว แต่ต้องเหลียวมองหลังตั้งกองทัพอิมั่นคงพร้อมสู้ พร้อมพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ประชิต ชินบุตร. (2530 : 30)

3.3 เทคนิคการพิมพ์ ที่เฟื่องฟูมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 19 นั้นต้องการการพัฒนาในเรื่องเทคนิคการพิมพ์ บรรจุภัณฑ์ที่มีความรวดเร็ว ตรายผลิตภัณฑ์หรือยี่ห้อจำเป็นต้องมีติดอยู่บนภาชนะบรรจุไม่ว่าจะเป็น วัสดุประเภทไหนก็ตาม ขวดแก้ว หม้อดินเผา ก่อ่งหรือกระป๋องโลหะ ก่อ่งกระดาษแข็ง หรือกระดาษห่อธรรมดา ๆ ต่างก็ต้องมีฉลากที่จะบอกยี่ห้อของผลิตภัณฑ์นั้น ผลที่ตามมาขึ้นไปไกลเกินคาดในเรื่องของการเพิ่มคุณค่า และความสนใจให้กับสินค้าทั่วไป ตัวอย่างเช่น รูปภาพสีสดชัดเจน ที่อยู่บนก่อก่อ่งผงซักฟอก ย่อมจะดึงดูดผู้บริโภคมากกว่า ตัวผงซักฟอกเอง เป็นต้น

สัญลักษณ์ยี่ห้อ และรายละเอียด ของสินค้าให้เหมาะสมพอดี ทำให้เครื่องมือใช้งานยากขึ้นแต่สามารถลดจำนวนพนักงานประจำโรงงานลง ด้วยผลประโยชน์ที่เห็นชัดเมื่อเราเปรียบเทียบห้างสรรพสินค้าในปัจจุบัน กับร้านขายของบนถนนในอดีต ก็ยังทำให้เรายินดีแม้ว่าจะค่อนข้างแยที่ ต้องลดจำนวนพนักงานลงก็ตาม พัฒนาของการพิมพ์สีทำให้ ศิลปินผู้ออกแบบได้สร้างสรรค์รูปแบบ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่บ่อยครั้ง ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของสินค้านั้นๆ ไป ปัจจุบันตราของผลิตภัณฑ์ ได้กลายมาเป็นส่วนสำคัญเท่ากับ ตัวของผลิตภัณฑ์และดูเหมือนว่ามันได้กลายเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภค รูปแบบที่ประสบความสำเร็จที่มีอยู่มากมายนั้น ถูกทำให้เปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่ยุคต้นอย่างมั่นคงทีเดียว และในอีกหลายกรณีที่มีการออกแบบได้ถูกหล่อหลอมให้เป็นพื้นฐานอันโดดเด่นที่สร้างสรรค์ขึ้นดังที่เราได้เห็นทุกวันนี้ มิติใหม่ของศิลปะและการออกแบบที่กล่าวถึงได้กลายเป็นแบบมาตรฐานที่เรายอมรับ กันในปัจจุบัน พร้อมไปกับความใหญ่โต และความสลับซับซ้อนของอุตสาหกรรม สื่อโฆษณา การแข่งขันเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาด ไม่มีทางที่จะเข้มข้นมากไปกว่านี้ และนั่นเป็นเพราะบรรจุภัณฑ์ เป็นหลักเกณฑ์สำคัญของการสื่อสารที่ถูกต้องไปสู่ผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

(จักรพันธ์ พันธ์พุกฤษ, 2550, หน้า 9) กล่าวว่า การบรรจุภัณฑ์คือ การนำเอาวัสดุ เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ ไม้ ้ประกอบเป็นภาชนะห่อหุ้มสินค้า เพื่อประโยชน์ใช้สอยให้ความแข็งแรง สวยงาม ได้ส่วนถูกต้อง สร้างภาพพจน์ที่ดี มีภาษาในการสื่อสาร และทำให้เกิดความพึงพอใจจากผู้ซื้อสินค้าดังนั้นบรรจุบรรจุภัณฑ์จึงเป็นรูปแบบหมายถึงหน่วยรูปแบบวัสดุภายนอกที่ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครอง หรือห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ภายในให้ปลอดภัยสะดวกต่อการขนส่ง อำนวยให้เกิดประโยชน์ในทางการค้าและการบริโภค

การออกแบบการบรรจุภัณฑ์ จึงเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการค้าและการบริการ ในฐานะของสิ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่การขนส่งสินค้า (Aid Transportation) โดยทำหน้าที่ขึ้นพื้นฐานอันดับแรกคือปกป้องคุ้มครองสินค้าให้ปลอดภัยจากความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทบกระเทือนและป้องกันสิ่งปนเปื้อนที่ไม่พึงประสงค์ (To Prevent Spillage And Contamination) ที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งสินค้าผลิตภัณฑ์จากโรงงานผลิตไปจนกระทั่งถึงมือผู้บริโภค ซึ่งบทบาทนี้มีผลทำให้รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ (Package Form) มีการพัฒนาขึ้นมารับรอง มีการออกแบบภาชนะบรรจุแบบปิด (Closed Container) เช่น ถังไม้ (Barrel) การรู้จักปิดผนึกบรรจุภัณฑ์ (Container Closure) เช่น มีฝาจุกปิดขวด (Bottle Plug Seals) ฯลฯ เป็นต้น เทคนิคและกรรมวิธีการบรรจุที่พัฒนาขึ้นตามหน้าที่ใช้สอยเหล่านี้ จึงเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์ที่หลากหลายลักษณะตามกาลเวลา และการค้นพบวัสดุหรือเทคโนโลยีที่นำสมัย

ในราว ค. ศ. 1200 รูปแบบของการบรรจุภัณฑ์ ที่ปรากฏเป็นหลักฐาน ได้แก่ วัสดุ Materials รูปแบบและการใช้ [Package Form And Use] หนัง[Leather] การห่อหุ้มเป็น กระเป๋า ถู ผ้า Cloth การห่อหุ้มเป็น ถู กระสอบ ไม้ Wood] ถังไม้ หีบ ไม้ลัง กำป็น วัสดุMaterials รูปแบบและการใช้ [Package Form And Use] หิน Stone ดิน Earthenware หม้อ ถ้วยชาม ฯลฯ โลหะ Metal หม้อ ถ้วย,ชาม,กาน้ำ,แก้วน้ำ, ชาม, และคณโฑ

ในสมัยต่อมา เมื่อมีความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านศิลปศาสตร์และ เทคโนโลยี เครื่องกลโรงงานต่าง ๆ ถูกคิดค้นพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงของการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม ในต้น ศตวรรษที่ 17 การผลิตกลายเป็นการผลิตแบบขนานใหญ่ (Mass Production) และทำให้เกิดการพัฒนาแบบของบรรจุภัณฑ์ที่ É มีประสิทธิภาพ สามารถสนองความสะดวกสบายต่อการขนส่งสินค้า ความต้องการด้านความปลอดภัย ความรวดเร็ว ความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพ และความต้องการความหลากหลายของสินค้า ฯลฯ จึงทำให้เกิดการตรากฎหมาย (Legislation) หน่วยบรรจุภัณฑ์ (Unit Packaging) ตราสินค้า (Brand Identification) และการโฆษณา (Advertising) ปรากฏการณ์เหล่านี้ ทำให้ตัวบรรจุภัณฑ์ (Package) เริ่มเข้ามามีบทบาทแทนพนักงานขายมีความสำคัญมากในฐานะ “ ตัวแสดงสินค้า ” (The Representation Product) ที่

ต้องการแสดงให้ผู้บริโภคเห็นถึงเนื้อในหรือเนื้อหา (Content) ของสินค้าด้วยการให้ข้อมูล รายละเอียดของสินค้าบนหีบห่อ โดยใช้เทคนิควิธีการออกแบบสมัยใหม่ที่สามารถดึงดูดผู้บริโภค ได้

วิวัฒนาการการออกแบบบรรจุภัณฑ์มนุษย์เรามีวิวัฒนาการจากยุคหนึ่งมาสู่อีกยุคหนึ่ง เช่นนี้ตลอดมา สิ่งนี้จะส่งผลกระทบต่อปัจจัย หรือ องค์ประกอบในการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก จากแรกเริ่มที่มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และดำรงชีวิตง่าย ๆ ด้วยการอาศัยผลิตผล จากการเพาะปลูก หรือการเลี้ยงสัตว์เพียงจำนวนไม่มาก มีการพึ่งพาอาศัยและติดต่อกันในกลุ่ม ใกล้เคียงเท่านั้น ต่อมาเมื่อจำนวนประชากรมีมากขึ้น มีการแบ่งกลุ่มอาศัยออกเป็นหมู่เหล่า การผลิต เฉพาะเพียงบริโภคในครอบครัวเริ่มไม่พอเพียง จึงเริ่มมีระบบการแลกเปลี่ยนที่กว้างขวางขึ้น ใน ที่สุดระบบการผลิตก็เปลี่ยนรูปไปเกิดเป็นการผลิตแบบอุตสาหกรรม (Mass Production) ขึ้น การ แลกเปลี่ยนสิ่งของเครื่องใช้ หรืออาหาร จึงขยายวงจากบุคคลใกล้เคียงไปเป็นการแลกเปลี่ยนกับ บุคคลในกลุ่มอื่นในอาณาเขตที่กว้างขวางขึ้นในระยะแรกของการแลกเปลี่ยน การเคลื่อนย้ายสิ่งของ เครื่องใช้ที่มีการแลกเปลี่ยน ก็อาศัยขนานตามพื้นบ้านที่ใช้กันอยู่ในครัวเรือนตามสะดวกแต่ต่อมา เมื่อการแลกเปลี่ยนขยายขอบเขตจนถึงขนาดมีการซื้อขายและขยายขอบเขตวงกว้างออกไปมาก ๆ บรรจุภัณฑ์ใหม่ ๆ จึงเริ่มเข้ามามีบทบาท เริ่มมีการคิดค้นและประดิษฐ์บรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อสนอง ความต้องการในแต่ละกรณี เช่น ใช้ใบไม้มาทำกระทง ห่อขนม เอากิ่งไม้หรือเปลือกไม้มาสานทำ กระเจก ชะลอม ตะกร้า ฯลฯ ซึ่งบรรจุภัณฑ์เหล่านี้เป็นพื้นฐานมาจากการคิดค้นจากวัฒนธรรมชาติ และพัฒนามาเป็นบรรจุภัณฑ์ในยุคต่อ มา ซึ่งได้มีการคิดค้นวัสดุชนิดอื่น ๆ ที่จะสามารถตอบสนอง ประโยชน์ในการบรรจุภัณฑ์ได้กว้างขวาง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากการศึกษาถึงวิวัฒนาการ ของบรรจุภัณฑ์

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

ได้มีหลักการพัฒนาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ในปัจจุบันยังมี เศรษฐกิจชุมชนยังอยู่ในระดับที่ไม่พร้อมจะเข้ามาแข่งขันทางการค้าในระดับภายในประเทศและ ระหว่างประเทศ รัฐบาลเห็นควรกำหนดให้มีการออกกฎหมายเพื่อรองรับการประกอบกิจการของ วิสาหกิจชุมชน ให้มีการพัฒนาส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถ ในการจัดการและการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน อัน จะยังผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พร้อมสำหรับ การแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าในระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็น ผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป รัฐบาลจึงกำหนดให้มี พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน ตาม พ.ร.บ. แล้วสามารถขอรับการส่งเสริม หรือ

สนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งคณะกรรมการฯ จะต้องจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิในการประกอบกิจการอย่างครบวงจร รวมถึงการให้ความรู้ และสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร การจัดตั้งวิสาหกิจฯ การร่วมมือ การให้ความช่วยเหลือ พี่พาท้องถิ่นซึ่งกันและกัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชน และสภาพท้องถิ่นนั้นๆ หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับขบวนการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจทุกด้าน ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบัญชี การจัดหาทุน หรือการตลาด เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชน มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ความรู้ และให้การสนับสนุนในการประกอบกิจการวิสาหกิจฯ เพื่อพัฒนาธุรกิจให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความสมดุล ทันต่อสถานการณ์ตามความต้องการของตลาด เพื่อขยายธุรกิจวิสาหกิจของชุมชนให้มีความมั่นคง และยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และความผาสุกของชุมชน วิจิต อินทสุวรรณ, (2547 : 16)

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าแนวคิดทฤษฎีเป็นตัวชี้แนะแนวทางในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างดียิ่ง เมื่อได้ศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีและนำมาปฏิบัติจะบังเกิดผลดีต่อประชากรในชุมชนเป็นอย่างดียิ่ง สร้างความมั่นคงเจริญรุ่งเรืองต่อประเทศไทยเป็นอย่างดียิ่ง

3. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนโยบายภาครัฐได้น้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ มาเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ และได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวสรุปประเด็นเนื้อหาพอสังเขปไว้ดังนี้

(สมพร เทพสิทธา, 2546, หน้า 27) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียง หรือระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้คือ ความสามารถของชุมชนเมืองรัฐประเทศหรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าหรือบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ โดยพยายามที่จะหลีกเลี่ยงปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลหรือความสามารถในการดำรงชีวิตโดยไม่เดือดร้อนผลิตเองใช้เอง เหลือก็นำไปจำหน่ายเป็นรายได้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าพระราชหฤทัยในความเป็นไปของเมืองไทยและคนไทยอย่างลึกซึ้งและกว้างไกลได้ทรงวางรากฐานในการพัฒนาชนบทและช่วยเหลือประชาชนให้สามารถพึ่งตนเองได้มีความ “พออยู่พอกิน” และมีความอิสระที่จะอยู่ได้โดยไม่ต้องยึดติดอยู่กับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ทรงวิเคราะห์ว่าหากประชาชนพึ่งตนเองได้แล้วก็จะมีส่วนช่วยเหลือเสริมสร้างประเทศชาติโดยส่วนรวมได้ในที่สุดพระ

ราชดำรัสที่สะท้อนถึงพระวิสัยทัศน์การสร้างความเข้มแข็งในตนเองของประชาชนและสามารถทำมาหากินให้พออยู่พอกินได้

3.1 ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 พอมีพอกิน ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน 2-3 ต้นพอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป

3.1.2 พออยู่พอใช้ ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นอับ ไร้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำอุ้พื้นบ้านจะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัคค่ารักษาพยาบาล)

3.1.3 พออกพอใจเราต้องรู้จักพอรู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุปัญญาจะไม่เกิด “การจะเป็นเสี้ยนนั้นมันไม่สำคัญสำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกินและมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกินแบบพอมีพอกินหมายความว่าอู้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง”

4. แนวคิดทางการตลาดวิสาหกิจชุมชน (Marketing)

แนวคิดทางการตลาดวิสาหกิจชุมชน การจัดการการผลิตและการตลาดเป็นเรื่องที่ชุมชนต้องเรียนรู้ว่า โดยเรียนรู้อาจจัดการอย่างไรให้ชุมชนมารวมกันมาวางแผนการผลิตการตลาด การบริโภคร่วมกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำและในที่สุดก็ทำซ้ำกัน ผลิตล้นเกินและขายไม่ออก ชุมชนต้องสร้างวงจรเศรษฐกิจชุมชนขึ้นมาใหม่เชื่อมโยงทุกเรื่องที่ทำได้อาหาร ข้าวของเครื่องใช้ และทำแบบประสานพลังงานให้เกิดผลทวีคูณไม่ใช่ทำเพื่อแข่งขันกันขายเหมือนทำกล้วยฉาบทั้งตำบลทำขนมพุกหมู่บ้านหรือคนปลูกข้าวก็ปลูกได้ข้าวมาก็เอาไว้กินส่วนหนึ่งที่เหลือก็ขายให้กับพ่อค้าพ่อค้าก็เอาไปแปรรูปเป็นข้าวสารกลับไปขายในหมู่บ้านคนปลูกข้าวขายข้าวเปลือกในราคาถูก แต่คนซื้อข้าวสารกลับซื้อข้าวในราคาแพง

ในการที่จะทำตลาดวิสาหกิจชุมชนนั้น ต้องมีเป้าหมายในการผลิตก่อนว่าต้องการทำการผลิตเพื่อบริโภคภายในครอบครัวในชุมชนหรือระหว่างชุมชน ทำการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการและจัดการผลผลิตให้ได้ก่อนถ้าผลผลิตนั้นไปได้ดีแล้วจึงค่อยเพิ่มปริมาณการผลิตหรือหากว่าผลิตภัณฑ์บางตัวในชุมชนนั้นมีความโดดเด่นมีคุณภาพ มีลักษณะเฉพาะตัวพอที่จะนำออกไปจำหน่ายสู่ท้องตลาดได้ก็เป็นเรื่องของกลไกการตลาดที่ต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมีลักษณะเฉพาะซึ่งตลาดวิสาหกิจชุมชนนั้นแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

4.1 พอเพียง หมายถึง ตลาดท้องถิ่น ตลาดภายในชุมชนและระหว่างชุมชนหรือในเครือข่าย

4.2 ตลาดผูกพัน หมายถึง ตลาดที่มีการตกลงหรือเซ็นสัญญาซื้อขายระหว่างองค์กรหน่วยงานนอกชุมชน เช่น โรงพยาบาลหนึ่งตกลงซื้อข้าวกล้องจากชุมชนปีหนึ่ง 10 ตัน รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งตกลงซื้อผ้าฝ้ายทอมือจากชุมชนปีละ 10,000 เมตร เพื่อให้พนักงานตัดชุดใส่วันศุกร์ เป็นต้น

4.3 ตลาดทั่วไป หมายถึง ตลาดที่ต้องแข่งขันกับคนอื่นในเมือง หรือส่งออกไปต่างประเทศ

การตลาด หมายถึง “การหาและการสนองความต้องการของมนุษย์ของสังคม” และยังให้คำนิยามของการตลาดที่สั้นไปกว่านี้คือว่า “การตลาดหมายถึง การตอบสนองความต้องการ ที่เป็นประโยชน์” Philip Kotler (ฟิลลิปคอตเลอร์) ได้มองการตลาดว่าเป็นงานเกี่ยวกับการสร้างสรรค์การส่งเสริมการผ่านสินค้าและบริการไปยังผู้บริโภคและธุรกิจ โดยนักการตลาด จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับการตลาดในเรื่องต่างๆที่จำแนกออกได้ เป็น 9 ประเภทด้วยกัน คือ

1. สินค้า (Goods) การผลิตสินค้าทุกประเทศ เป็นการผลิตเพื่อการจำหน่ายให้กับ ผู้บริโภคให้มีความครอบคลุมกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอย่างทั่วถึง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความพยายามการตลาด ในประเทศที่มีการพัฒนา สินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทอาหาร เครื่องนุ่งห่ม สินค้าการเกษตร และที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเศรษฐกิจของประเทศ

2. บริการ (Services) ในประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจหรือประเทศที่มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากจะเน้นที่การผลิตบริการ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริการ้อยละ 70 ของผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์บริการ บริการดังกล่าวรวมถึงกิจการการบิน การโรงแรม กิจการเช่ารถ กิจการตัดผมและเสริมสวย การซ่อมบำรุง การฝึกสุนัข การบริการทางวิชาชีพ เช่น การบัญชี ทัศนศาสตร์ วิศวกรรม การแพทย์ และการให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านการจัดการ

3. ประสบการณ์ (Experiences) การขายสินค้าและบริการจะต้อง อาศัยประสบการณ์ ทางด้านการตลาดทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการตลาด เช่น การจัดจำหน่าย เทปเพลง และการบันเทิงต่าง ๆ จะต้องมีการสร้างสรรค์ผลงาน ให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค จะต้อง ใช้ประสบการณ์ทั้งในส่วน ที่สร้างสรรค์ผลงานและผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการตลาด ซึ่งหมายถึงผู้ดำเนิน การทางการตลาด ต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการตลาด ในด้านนั้นๆ

4. เหตุการณ์ (Event) นักการตลาดต้องรู้จักใช้เหตุการณ์ต่างๆในการส่งเสริมการตลาด เช่น โอลิมปิกเกมส์ งานฉลองครบรอบของประเทศของเมืองหรือของบริษัทงานแสดงสินค้าต่าง ๆ และงานแสดงศิลปะ เป็นต้น

5. บุคคล (Persons) การดำเนินงานการตลาด นักการตลาดจะต้องเกี่ยวข้องกับติดต่อ กับบุคคลในอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการตลาดบรรลุวัตถุประสงค์การตลาด การติดต่อ

ดังกล่าว เช่น การติดต่อกับบริษัทโฆษณา นักหนังสือพิมพ์ ตัวแทนของหนังสือพิมพ์วารสาร ประชาสัมพันธ์นักกฎหมาย ที่ปรึกษาผู้ผลิตและลูกค้า เป็นต้น

6. สถานที่ (Place) การดำเนินการการตลาดนักการตลาดจะต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในการเลือกสถานที่ทำการตลาดที่ดึงดูดลูกค้า สถานที่ดังกล่าวอาจเป็นเขต เป็นเมืองและจังหวัด เป็นต้น

7. ทรัพย์สิน (Properties) นักการตลาดจะต้องมีการเกี่ยวข้องโดยการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน และการถ่ายโอนความเป็นเจ้าของทรัพย์สินระหว่างผู้จำหน่ายกับผู้บริโภคตลอดจนกระบวนการของการซื้อขายทรัพย์สิน

8. องค์กร (Organizations) กิจกรรมขององค์กรเป็นส่วนที่สร้างภาพลักษณ์ของกิจการ ให้เป็นที่ชื่นชมของสาธารณชน ซึ่งในทางการตลาดกิจการ ผู้จำหน่ายสินค้าและบริการ จะพยายามแสวงหาการยอมรับและความเชื่อถือของสาธารณชนดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม ของกิจการอย่าง เป็นระบบ มีขนาดองค์กรที่ใหญ่โตจะได้รับการกล่าวขาน และเป็นที่ยอมรับ ความยิ่งใหญ่ของ กิจการนั้นซึ่งนักการตลาดจะต้องมีการเกี่ยวข้องในการสร้างภาพลักษณ์ดังกล่าว

9. สารสนเทศ (Information) การดำเนินการการตลาดจะต้องอาศัยข้อมูลข่าวสาร ในการวางแผนการตัดสินใจทางการตลาด ซึ่งเป็นสิ่งที่นักการตลาดจะต้องค้นหาข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน มาใช้ ความสำเร็จของการตลาด ในยุคปัจจุบันอยู่ที่ข้อมูลข่าวสาร หรือ สารสนเทศเป็นสำคัญการแลกเปลี่ยน ซื้อขายเกิดขึ้น ได้ระหว่างผู้ซื้อ ผู้บริโภคหรือลูกค้ากับผู้ขาย ผู้ผลิตหรือคนกลางสิทธิพล อมรเมธากุล,(2554, หน้า 1-7)

5. บริบทชุมชนบ้านโลกพันโปง

บริบทชุมชน บ้านโลกพันโปงตำบลบ้านเป็ดอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น (อ้างอิงจากแผนพัฒนาสำนักงานปลัดเทศบาลตำบลบ้านเป็ด) ตามแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลบ้านเป็ด โดยองค์การบริหารส่วนตำบลได้สำรวจไว้ตามสภาพสภาพแวดล้อม พอสั่งเขป มีอาณาเขตดังต่อไปนี้

5.1 อาณาเขตสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่ตั้งบ้านโลกพันโปงตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่นตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นอยู่ห่างจังหวัดขอนแก่น ประมาณ 7 กิโลเมตร การเดินทางสะดวกสบายเส้นทางถนนคอนกรีตตลอดระยะทางที่เชื่อมต่อกจากทิศเหนือติดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ถนนมะลิวัลย์ขอนแก่น - ชุมแพ) ทิศตะวันตกติดถนนรอบเมือง หมู่บ้านเป็ดและโรงเรียนวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนขอนแก่น ทิศ

ตะวันออกติดหมู่บ้าน สีวลีหมู่บ้านชลพฤกษ์ซึ่งมีถนนศรีจันทร์จากอำเภอเมืองขอนแก่นตลอดระยะทางสุดท้ายที่บ้าน โลกพันโปง และเชื่อมติดต่อกันรอบเมืองอำเภอ เมืองจังหวัดขอนแก่น อาณาเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็นเขตติดต่อกับดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลแดงใหญ่ตำบลศิลา และเทศบาลนครขอนแก่น

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เทศบาลนครขอนแก่น

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเมืองเก่า

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านหว้า และตำบลบ้านทุ่ม

ลักษณะภูมิประเทศลักษณะภูมิประเทศบ้าน โลกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น โดยทั่วไป เป็นที่ราบสูงทางด้านทิศเหนือบริเวณพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นลาดเทไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นบริเวณที่ลุ่มมีแหล่งแม่น้ำธรรมชาติขนาดใหญ่คือบึงหนองโคตรบึงกี้ และแก่งน้ำต้อนซึ่งอยู่ตอนล่างสุดพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางโดยเฉลี่ย 153–208 เมตร (อ้างอิงจากแผนพัฒนาสำนักงานปลัดเทศบาลตำบลบ้านเป็ด)

บ้าน โลกพันโปงอยู่ในเขตเทศบาล ต. บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป็ดได้รับการประกาศยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลบ้านเป็ด เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2547 ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ เมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 16 องศา 24 ลิปดาเหนือ ถึง 16 องศา 28 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 102 องศา 41 ลิปดาตะวันออกถึง 102 องศา 49 ลิปดาตะวันออก (อ้างอิงจากแผนพัฒนาสำนักงานปลัดเทศบาลตำบลบ้านเป็ด)

5.2 อาชีพประชากรประชากรกรชุมชนบ้าน โลกพันโปงมีอาชีพ เกษตรกร 60 % ค้าขาย 10 % รับราชการ 10 % รับจ้าง 10% ธุรกิจส่วนตัว 10 % การดำเนินชีวิตของประชากร แผนชีวิตของประชากรในชุมชนการประกอบสัมมาอาชีพที่มีความยั่งยืนในการดำเนินชีวิตของประชากรในชุมชนบ้าน โลกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่นมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อการผลิตจัดทำปุ๋ยหมักปุ๋ยชีวภาพในการจำหน่ายให้สมาชิกในราคาประหยัดเพื่อการพึ่งพาตนเองและรายได้เก็บเข้า เป็นเงินกองทุนออมเพื่อการเกษตร จัดให้สมาชิกผู้ยืมดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท / เดือนปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 229 ราย มีจำนวนเงินเรือนหุ้นหมุนเวียนในกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตรบ้าน โลกพันโปงนับหลายล้านบาทรวมทั้งทรัพย์สินอสังหาริมทรัพย์ของกลุ่มที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมีอาคารที่ทำการออมทรัพย์เป็นของกลุ่มโดยไม่ได้พึ่งทางราชการ และยังมีโครงการออมวันละ 1 บาท (จ่ายครั้งเดียว) 365 บาท / ปี ผลประโยชน์ที่สมาชิกได้รับมีเงินออมเพื่ออุปถัมภ์มอบให้ญาติผู้สูญเสียชีวิต จะได้รับสวัสดิการตามระเบียบข้อบังคับของการเป็นสมาชิก ระยะเวลา ตามจำนวนอายุการเป็นสมาชิก

ได้รับเงินสวัสดิการช่วยเหลือผู้ป่วยที่นอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลคืนละ 100 บาท ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุเมื่อครบอายุ 60 ปี เดือนละ 100 บาท / เดือนและเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุการเป็นสมาชิกของเงินกองทุนสวัสดิการโครงการออมวันละ 1 บาทและยังมีโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านยาเสพติดของกลุ่มเยาวชน

วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนจากเศษผ้าของบ้านโลกพัน โป่ง ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จ. ขอนแก่นเดิมที่ชาวบ้านใช้ทรัพยากรธรรมชาติต้น “ฝื่อ” (ลักษณะเป็นพืชชนิดหนึ่งที่มีลำต้นเล็กสูงประมาณ 150 - 200 ซม.) นำมาทอเสื่อ (เสื่อคือพรมผืนใหญ่) ที่ใช้รองรับแขกเป็นที่นั่งรับรองแขกใช้ภายในครัวเรือน ซึ่งต้น(ฝื่อ) นี้ได้มีเกิดขึ้นตามห้วยหนองคลองบึงตามธรรมชาติซึ่งต่อมาได้มีการนำมาผลิตทำเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนขาย จำหน่ายซึ่งกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพัน โป่ง ได้ผลิตในการต่อยอดจากภูมิปัญญาชาวบ้านทำเป็นผืนขึ้นเล็กวางกันเปลือยบนโต๊ะอาหารและแบ่งกลุ่มพัฒนาตัดแปลงนำ เศษผ้ามาทำ เป็นพรมเช็ดเท้า ผ้าเช็ดมือ ปลอกหมอนจิด ผ้าคลุมทีวี, ผ้าห่ม ผ้าคลุมตู้เย็น ผ้าคลุมขวดน้ำ ผ้าถูพื้น ปลอกหมอนยาวและเปลนอนเด็ก ฯลฯ

5.3 ประวัติความเป็นมาของบ้านโลกพัน โป่ง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น จาก การบอกเล่าของชาวบ้านผู้อาวุโส นางบัวบาน กาญจนะ อายุ 77 ปี อยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ 4 บ้านโลกพัน โป่ง เล่าว่า เดิมที่ตั้งหมู่บ้านแห่งนี้เป็น”โคก” ชาวบ้านเป็ดได้พากันไปตัดไม้มาทำโปงให้พระที่วัดท่าบึง ต่อมาได้มีชาวบ้านเป็ดบางครอบครัวอพยพมาก่อตั้งบ้านเรือนขึ้นที่บ้าน โลกแห่งนี้เมื่อปี พ.ศ. 2442 โดยผู้นำชุมชน คือ ขุนอตุลย์ วอสวัสดิ์ และขุนกัณฑ์ พลทองสถิตย์ ต่อมาจึงขนานนามว่า “บ้านโลกพัน โป่ง “ และปี พ.ศ. 2445 ซึ่งทางราชการได้แต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้นคนแรกคือขุนอตุลย์ วอสวัสดิ์ และสืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบันผู้ใหญ่บ้านคนที่ 13 นายจำลองสีตัน พ.ศ. 2551 - ครบวาระ 60 ปี

ก. ด้านวัฒนธรรม วัดกongsรี บ้านโลกพัน โป่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของ หมู่บ้าน ก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2456 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 0 งาน 4 ตารางวา วัดกongsรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย วัฒนธรรมประเพณี บ้านโลกพัน โป่งหมู่ที่ 4 ต. บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสานที่ดำรงชีพอยู่ในสังคมเกษตรกรรม ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่แห้งแล้งกันดารนั้น ในความเชื่อต่อการดำเนินชีวิตที่มีความผาสุกและเจริญรุ่งเรืองเกิดขึ้นแก่ครอบครัวและบ้านเมืองก็ต้องการประกอบพิธีกรรม มีการ เช่น บวงสรวงบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย และร่วมทำบุญตามประเพณีทางพุทธศาสนาด้วย ทุกๆเดือนในรอบปีนั้นมีการจัดงานบุญพื้นบ้านประเพณีพื้นเมืองกันเป็นประจำ จึงได้ถือเป็นประจำ 12 เดือน เรียกกันว่า อิตสิบสองคลอง14 ถือกันว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน

ข. ชุมชนบ้านโคกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น มีความเข้มแข็งในการพัฒนาชุมชนเพื่อศักยภาพในการดำรงชีวิตการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัย หลักการพัฒนาชีวิตตาหลักการ 4 แผน 1. แผนชีวิต 2. แผนอาชีพ 3. แผนการออม 4. แผนสุขภาพ

- แผนชีวิตโดยการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่างๆ อาทิ เช่น ได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เกษตรกรเพื่อการเกษตรยั่งยืน มีจำนวนสมาชิก 229 ราย มีเงินบัญชีออมหมุนเวียนในการกู้ยืม รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ไม่ต่ำกว่า 40,000,000 บาท (สี่สิบล้านบาทถ้วน) และจัดตั้งกลุ่มจำหน่ายปุ๋ยชีวภาพปุ๋ยหมักกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากเศษผ้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรข้าวฮางอก และกลุ่มกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือญาติผู้สูญเสียชีวิตฌาปนกิจศพบุคคลภายในครอบครัวสมาชิก หมู่บ้านโคกพันโปงหมู่ที่ 4 และโครงการออมวันละ 1 บาทเพื่อได้รับสวัสดิการผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชดเชยที่ขาดรายได้ และจัดตั้งกลุ่มเยาวชนกีฬาต้านยาเสพติด และกลุ่มพัฒนาแม่บ้านชุมชน กลุ่ม อสม.ในชุมชนหมู่บ้าน

- แผนอาชีพ จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าและข้าวฮางอก เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จำหน่ายได้ทั้งปลีกและส่ง สามารถพัฒนาปรับปรุงรูปแบบเทคนิคการขายร่วมกัน จัดเป็นของฝาก ของที่ระลึกได้ตามความเหมาะสมในรูปแบบต่างๆ การพัฒนาด้านการตลาดและตามงานเทศกาลต่างๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม และประสานศูนย์วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ได้รับการเลือกตั้งจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดขอนแก่น เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดขอนแก่นเป็นคนแรก ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างสรรค์กลุ่มองค์กรในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

- แผนการออม ได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์และสถาบันการเงินที่มีสมาชิกมาก และให้บริการทั่วถึงทั้งประชากรในตำบลบ้านเป็ด มีแผนปฏิบัติการมีโครงสร้างคณะกรรมการเป็นรูปธรรมในการบริหารจัดการโดยชุมชน ซึ่งมีความมั่นคงเป็นทรัพย์สินสถาบันการเงินที่เป็นแบบอย่างในเขตจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียงที่มาศึกษาดูงาน ด้วยความสามัคคีของชุมชนบ้านโคกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น ที่สร้างวัฒนธรรมแผนการออมเป็นอย่างดี มีเงินสวัสดิการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทางสังคม อาทิ เช่น สวัสดิการช่วยเหลือฌาปนกิจศพ ครอบครัวญาติผู้สูญเสียชีวิต สวัสดิการที่นอนพักคำรักษาตัวในโรงพยาบาลให้กับกลุ่มสมาชิก ทั้งจัดกองทุนสนับสนุนด้านการศึกษาเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน ฯลฯ

- แผนสุขภาพ การบริหารจัดการของชุมชนบ้านโคกพันโปง ได้มีการสำรวจความเป็นอยู่ของประชากรตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามหลัก จปฐ. มีสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้าน เปิดอบรมเรื่องสุขภาพ มีวิทยากรด้านสาธารณสุขมาให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทุกเดือนอย่างต่อเนื่อง ตามแผนพัฒนากระทรวงสาธารณสุข และด้านสุขภาพภาคประชากรบ้าน โศกพิณโป่งมีความร่วมมือจัดตั้งกลุ่มหม้ออาสาประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. โดยแบ่งกลุ่มชุมชนต่างๆมี 4 ชุมชน เพื่อให้ดูแลกันทั่วถึงแต่ละชุมชนมีโครงสร้างคณะกรรมการเป็นรูปธรรม และจัดตั้งกลุ่มเด็กเยาวชนสนับสนุนด้านการออกกำลังกาย ผู้นำชุมชนช่วยเหลือในด้านสังคม มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย ด้านการเล่นกีฬา การแข่งขันกีฬาต่างๆเช่น ฟุตบอล ตะกร้อ เปตอง เป็นต้น มีการแข่งขันในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลและระดับจังหวัด

ตารางที่ 2.1 ข้อมูล ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย จังหวัดขอนแก่น พอสรุปได้ ดังนี้

ผลิตภัณฑ์	ชื่อผู้ผลิต	คำบรรยายย่อ	สถานที่จำหน่าย
ผ้าไหมทอมือบ้าน กุดหมากเห็บ	กลุ่มหม่อนไหมวิสาหกิจ ชุมชนบ้านกุดหมากเห็บ	มีสี สันสวยงามแสดงถึงความ ละเอียดอ่อนของงานหัตถกรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านของไทย ซึ่ง ผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มมีความ หลากหลาย เช่น ผ้าถุง โสร่ง ผ้าขาวม้า ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้น และ นอกจากนี้ ทางกลุ่มรับผลิตตาม สั่งด้วย	กลุ่มหม่อนไหมวิสาหกิจ ชุมชนบ้านกุดหมากเห็บ 215 หมู่ 3 บ้านกุดหมาก เห็บ ต. โนนสะอาด อ.เวียง ใหญ่ จ. ขอนแก่น
หมวดผ้าไหม	กลุ่มหม่อนไหมวิสาหกิจ ชุมชนกุดหมากเห็บ	มีความสวยงามและคงทน รูปแบบนั้นสามารถผลิตได้ทุก แบบ และทางกลุ่มรับผลิตตาม Order ด้วย	กลุ่มหม่อนไหมวิสาหกิจ ชุมชนกุดหมากเห็บ 215 หมู่ 3 บ้านกุดหมากเห็บ ต. โนนสะอาด อ.เวียงใหญ่ จ. ขอนแก่น
ดอกไม้ประดิษฐ์ จากยางพารา	กลุ่มดอกไม้ยางพาราบ้านนา โพธิ์	มีความสวยงามคงทนรูปแบบ นั้นสามารถผลิตได้ทุกแบบ และทางกลุ่มรับผลิตตาม Order ด้วย	กลุ่มดอกไม้ยางพาราบ้าน นาโพธิ์ หมู่ 2 ต. โนน สะอาด อ.เวียงใหญ่ จ. ขอนแก่น

(อ้างอิงจากกรมส่งเสริมเกษตรจังหวัดขอนแก่น)

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ชื่อผลิตภัณฑ์	คำบรรยายย่อ	สถานที่จำหน่าย
ผ้าฝ้ายสี ธรรมชาติ	กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสี ธรรมชาติ	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายสีธรรมชาติ มีเนื้อผ้าดี ทอด้วยความ ปราณีตลวดลายและสีอัน สวยงามเป็นธรรมชาติ มีให้ เลือกมากมาย เช่น ผ้าตัดเสื้อ สีธรรมชาติ ผ้าขาวม้าสี ธรรมชาติ ผ้าพันคอ เป็นต้น	กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสี ธรรมชาติ 132 หมู่ 2 บ้านนาโพธิ์ ต.โนน สะอาด อ.เวียงใหญ่ จ.ขอนแก่น
ผลิตภัณฑ์ต้น กก	ผลิตภัณฑ์เสื่อทอ	วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ จากต้นกกบ้านหว้า หมู่ที่ 2 ต.บ้านหว้า	42 หมู่ 2 ต. บ้านหว้า อ.เมือง จ.ขอนแก่น
ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเศษผ้า	ผลิตภัณฑ์สินค้าจาก เศษผ้า	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจาก เศษผ้า บ้านโคกพัน โป่ง ต. บ้านเป็ด อ.เมือง จ. ขอนแก่น	369 หมู่ 4 ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น
ผักปลอด สารพิษ	ผักปลอดสารพิษ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผัก ปลอดสารพิษ บ้านเหล่า พัฒนา หมู่ที่ 12 ต. ดอนหัน	40 หมู่ 12 ต. ดอนหัน อ. เมือง จ. ขอนแก่น
ผลิตภัณฑ์ ข้าวซูป	ผลิตภัณฑ์ข้าวซูป	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวซูป ต. หนองตุม	41 หมู่ 1 ต.หนองตุม อ. เมือง จ. ขอนแก่น
ผลิตภัณฑ์ ต้นกก	ผลิตภัณฑ์เสื่อทอ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ผลิตภัณฑ์จากต้นกก หมู่ 12 ตำบลท่าพระ	142/1หมู่ 12 ต. ท่า พระ อ. เมือง จ. ขอนแก่น

ตารางที่ 2.1 ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายจังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ชื่อผลิตภัณฑ์	คำบรรยาย	สถานที่จำหน่าย
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	ผลิตภัณฑ์สัตว์เลี้ยง	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงจังหวัด บ้านโคกท่า ต.หนองตุม	166 หมู่ 5 ต.หนองตุม อ.เมือง จ.ขอนแก่น
ผลิตภัณฑ์ผักปลอดสารพิษ	ผักปลอดสารพิษ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตผักปลอดสารพิษ	5/1 หมู่ 8 ต. บึงเนียม อ.เมือง จ.ขอนแก่น
ผลิตภัณฑ์การเกษตร	ผลิตภัณฑ์ข้าวฮางอก	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตเกษตรกรข้าวฮางอก บ้านสาวดี	2 หมู่ 15 ต. สาวดี อ.เมือง จ.ขอนแก่น
ผลิตภัณฑ์ใยปอ	สินค้าจากใยปอ	วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนกระเป๋ามวก จากใยปอ	99/หมู่ 9 ต. บ้านค้อ อ.เมืองขอนแก่น
เสื้อ กางเกง	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บจักรอุตสาหกรรม หมู่ 8	61 หมู่ 8 ต. ท่าพระ อ.เมืองขอนแก่น
ไก่เนื้อ	ไก่เนื้อเกษตร	วิสาหกิจชุมชนไก่เนื้อเกษตรก้าวหน้า ต.ท่าพระ .เมือง จ.ขอนแก่น	139 หมู่ 9 ต. ท่าพระ อ.เมือง จ.ขอนแก่น
ไข่เค็ม	ผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม	วิสาหกิจชุมชนไข่เค็มรติรส บ้านหนองหัววัว ต. โคนสี	54 หมู่ 6 ต. โคนสี อ.เมือง จ.ขอนแก่น
พันธุ์ข้าวเกษตรกร	พันธุ์ข้าวเกษตรกร	วิสาหกิจชุมชนผู้ทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวบ้านอัมวัน หมู่ 8	155 หมู่ 8 ต. สำราญ อ.เมือง จ.ขอนแก่น
ปุ๋ยอินทรีย์	ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	วิสาหกิจชุมชนปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบ้านเพียฟาน หมู่ที่ 13 ต.สาวดี	121 หมู่ 13 ต.สาวดี อ.เมือง จ.ขอนแก่น

สรุปได้ว่า วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของบ้าน โลกพัน โปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น เป็นเครือข่ายเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ผู้นำชุมชนเข้มแข็งมีศักยภาพประชากรในชุมชนมีความสามัคคีชุมชนมีความสามารถพึ่งตนเองได้ดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ ฯ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีความอดทน ขยันหมั่นเพียรสร้างความสามัคคีในกลุ่มชุมชนรักษานขนบธรรมเนียมประเพณีไทยไว้เป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศกับผลิตภัณฑ์สินค้าจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพัน โปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

(ชูชุม โอซากิ Mr. Susumu Ozaki, ประเทศญี่ปุ่น JICA Senior Volunteer, 2547, หน้า 1- 375) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการขยายนโยบายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน พบว่า การดำเนินการเพื่อที่จะทำให้สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน เคลื่อนที่ไปในทิศทางที่ถูกต้อง รัฐบาลมีการประกวดประชันแข่งขันผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดแต่ละประเภท นอกจากนั้นยังได้มีการเผยแพร่ข่าวสารนี้ออกไปยังทั่วภูมิภาคโดยใช้วิธีการต่างๆ นานา เช่นการแจกแผ่นพับ เป็นต้น ซึ่งเป็นการกระตุ้นก่อให้เกิดกลุ่มต่างๆ ขึ้นมาหลายๆกลุ่มด้วยกัน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามมา นั่นคือในแต่ละภูมิภาคจะมีกลุ่มงานที่มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ (Unique) เกิดขึ้นมามากมาย และแต่ละกลุ่มเหล่านั้นก็ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขึ้นมา โดยใช้ประวัติศาสตร์ วิถีทางในการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีอยู่เป็นพื้นฐานในการผลิตสินค้าออกมา และก็เป็นสินค้าที่สามารถนำไปจำหน่ายยังท้องตลาดได้ ซึ่งทุกๆ คนก็ยอมรับว่าทางรัฐบาลได้ดำเนินการจัดการสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน ไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้ว และแม้ว่านั่นจะเป็นนโยบายที่ดีแค่ไหนก็ตาม แต่ขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้นยังคงต้องพบกับจุดหักเหครั้งใหญ่หลาย ๆ ครั้งเสมือนว่า เรากำลังเผชิญหน้ากับกำแพงที่คอยเป็นอุปสรรคอยู่ นโยบาย สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ก็เช่นเดียวกันก็จะต้องพบกับปัญหาเหล่านั้นเช่นกัน ดังนั้นเราจะต้องทำการวิเคราะห์ปัญหาที่นโยบายของสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน กำลังเผชิญอยู่ เพื่อที่จะค้นหาแนวทางในการแก้ไขที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

(ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์ และจินดาภาศรีสารานู, 2548, หน้า 33) ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้การจัดการการตลาดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จาก “เศษผ้าฝ้าย” กลุ่มพัฒนาสตรีบ้านต้นไจ้ก (คำขาว) อ.สันกำแพง จ. เชียงใหม่ พบว่า การเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนรัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ประเทศที่เหมาะสมเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบต่าง ๆ ภายในประเทศให้มีศักยภาพ ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และได้เร่งสร้างฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันนับจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่เป็นธรรมและเสริมสร้างความสมดุลในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนในสังคมและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคง และเป็นมาตรฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมไทย โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

(จกกลบคินทร์ แสงอาสภวิริย,2549, หน้า 9-23) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานทางธุรกิจของกลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ในเขตอำเภอสันกำแพง การวิจัย พบว่า เป็นกิจการในครอบครัวมีพนักงานไม่เกิน 5 คน ตลาดสินค้าหลักเป็นตลาดภายในประเทศ ผลการคัดสรรผลิตภัณฑ์ชุมชนระดับ 1 – 5 ดาวในปีที่ผ่านมา พ.ศ. 2548 กล่าวว่า ไม่ผ่านการคัดสรรเป็นส่วนมากถึงร้อยละ 63.3 สำหรับสภาพการดำเนินงานทางธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบการสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนส่วนใหญ่มีการวางแผนการดำเนินธุรกิจประจำปีเพียงร้อยละ 50 ของผู้ประกอบการ โดยแบ่งเป็นการวางแผนการตลาด ร้อยละ 71.1 การวางแผนการผลิตสินค้า ร้อยละ 35 ปัญหาที่พบในการดำเนินงานธุรกิจมี 5 ประเด็น คือ ระบบเทคโนโลยีการออกแบบ (40 %) ระบบบัญชีและการเงิน (39.5 %) ระบบการตลาด (35.7 %) และระบบการผลิตสินค้า (10.7 %) ตามลำดับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ความเห็นว่า เคยเข้ารับการฝึกอบรมแผนธุรกิจ ร้อยละ 50 และเห็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจของตนเองจากการฝึกอบรมครอบครัว ในภาพรวม ผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา และยุทธศาสตร์ของประเทศเกี่ยวกับสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ ผู้ประกอบการยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ขาดความรู้ในการจัดทำแผนธุรกิจต้นทุนวัตถุดิบสูง

(ทิว ทองเหลือ,2552, หน้า 36-48) ได้วิจัยเรื่อง แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ แนวคิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์และแนวคิดการออกแบบตราสินค้า พบว่า การออกแบบเปรียบเสมือนการวาดภาพจากจินตนาการแห่งความคิด ในการออกแบบกระทั่งผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์และตราสินค้า ทั้งฐานในการออกแบบในเริ่มต้นมาจุดเดียวกันคือการใช้ความคิดและศิลปะแต่อาจแตกต่างกันขึ้นตอนตามลำดับ

1. แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์เริ่มจากการวิเคราะห์แบบจากรูปแบบที่เราร่าง จากต้นแบบให้เป็นรูปธรรม อาจเป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์หลังจากนั้นนำต้นแบบมาทดสอบรูปปลั๊กซ์เพื่อหาความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ก่อนตัดสินใจผลิตสินค้าส่งไปยังผู้บริโภค

2. การออกแบบโดยคำนึงถึงโครงสร้างทางกายภาพของวัสดุที่จะนำมาทำผลิตภัณฑ์ในเรื่องความคงทน ความคุ้มค่าการเลือกสีที่เหมาะสม

3. จากนั้นจึงประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หรือจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำ มาปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ต่อไป

(ปานเนตร วงศ์ฟู, 2552, หน้า 8) ได้วิจัยเรื่อง “ดอกไม้ประดิษฐ์จากเศษผ้าหม้อห้อม” พบว่าผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดแพร่และเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผ้าหม้อห้อมมีแต่เสื่อ กางเกงและกระโปรง นอกจากนี้เศษผ้าที่เหลือจากการตัดเสื่อ กางเกงกระโปรงก็จะนำไปทิ้งเป็นขยะ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนโรงเรียนร่องกวางอนุสรณ์กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จึงมีแนวคิดว่ายะผ้าหม้อห้อมที่มีอยู่มากมาย น่าจะนำมาใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้จึงร่วมกันคิดและได้ข้อสรุปว่าจะนำเศษผ้าหม้อห้อมมาทำผลิตภัณฑ์ แบบอื่นที่เป็นการสานภูมิปัญญาท้องถิ่นก็นำเศษผ้าหม้อห้อมมาประดิษฐ์เป็นดอกไม้ผ้าแล้วนำมาจัดแต่งในโหลแก้วหรือทำเป็นดอกไม้กลัดติดเสื้อซึ่งสามารถนำไปจำหน่ายได้หลายโอกาส อันเป็นประโยชน์แก่นักเรียน คือ เป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สามารถหารายได้ระหว่างเรียนและเป็นเยาวชนที่ดีของชาติต่อไป

(ธัญดา ไตรวนาธรรม, 2552, หน้า 10) ได้วิจัยศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าสู่งานอาชีพตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องการให้พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าสู่งานอาชีพ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนศึกษาจากของจริง โดยมีครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญงานประดิษฐ์ร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า หลักสูตรประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้โครงสร้างหลักสูตร/เวลา เรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) เรื่อง ผ้านางจน 2) การประดิษฐ์ชิ้นงานจากเศษผ้าไหมเป็นของใช้

(อภิชาติ สนธิสมบัติ, 2552, หน้า 1-16) ได้วิจัยเรื่อง ผ้าปิดจมูกป้องกันเชื้อวัณโรค สกัดจากเปลือกมังคุดป้องกันเชื้อวัณโรค ผลการวิจัยพบว่า เส้นใยผ้าที่ไม่ได้ทอในการทาสีนาโนขนาดเล็กโดยใช้กระแสไฟฟ้า มาพัฒนาเป็นแผ่นเส้นใยที่เป็นผ้าไม่ทอ (NON WOVEN) ซ้อนทับกันหลายๆชั้นจนมีขนาดรูพรุนช่องเล็กมากสามารถใช้เป็นแผ่นกรองอากาศที่กรองอนุภาคขนาดเล็กได้ โดยการวิจัยนี้ได้นำสารสกัดจากเปลือกมังคุดซึ่งเป็นสมุนไพรไทยนำมาผสมเส้นใย เพื่อเพิ่มคุณสมบัติในการป้องกันเชื้อวัณโรค

(วิไล ไพจิตรกาญจนกุล, 2552, หน้า 16) ได้วิจัยเรื่อง ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าจังหวัด เชียงใหม่ ผลงานวิจัย พบว่า หนึ่งในสินค้าไทย ที่ได้รับรางวัล DEmark (Design Excellence Award) ประจำปี 2008 ก็ไปคว้ารางวัลออกแบบผลิตภัณฑ์ยอดเยี่ยมจากประเทศญี่ปุ่น Good Design (G-Mark) 2008 ขณะใจกรมการด้วยการออกแบบสุดครีเอท ประกาศศกยภาพสินค้า ดีไซน์จากไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับโลกธุรกิจด้านนาฬิกาไม่เคยปิดงาน ปฏิเสธงานหินจนผ้า พันวิกฤติได้งาน 22 ปี บัณฑิตแพททอร์รี่ คือ ชื่อของผู้ผลิตและส่งออกพรหมทอมือ ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า จังหวัดเชียงใหม่ ที่ชื่อเสียงลือไกลไปทั่วโลก

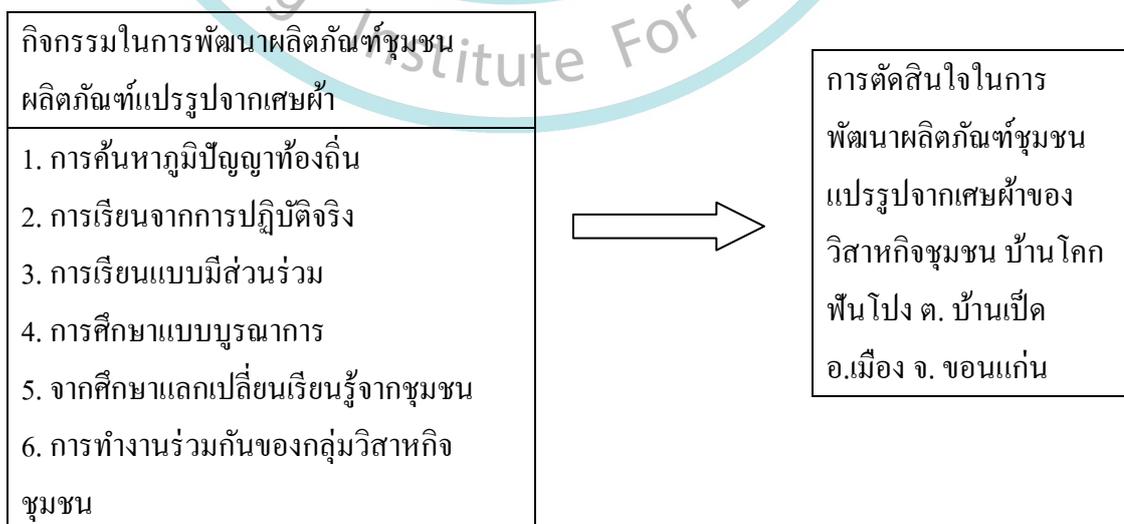
(ยุทธนา อโนทัย, 2553, หน้า 5) ได้วิจัยเรื่อง “การ์เมนโต้” แผ่นบอร์ดและ เฟอร์นิเจอร์จากเศษผ้า วัสดุทดแทนไม้ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนั้นใช้วัสดุดิบจากธรรมชาติจึงทำให้ เป็นประสบกับปัญหาโดยเฉพาะแผ่นใยไม้อัดความหนาแน่นปานกลาง (Medium Density Fiber Board, MDF Board) ที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จึงต้องมีการนำ ใย เส้นใยไม้จาก ต่างประเทศมาใช้ในการผลิต MDF Board ดังนั้น แผ่นบอร์ดและเฟอร์นิเจอร์จากเศษผ้า “Garmento Board” พบว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการใช้ทดแทนไม้โดยมีคุณสมบัติเป็นฉนวนกันความร้อน และเสียงได้เป็นอย่างดี มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของลักษณะพื้นผิว ไม่มีเสี้ยน ก้นปลวก และ เชื้อราได้ดีมาก คัดโค้งเป็นรูปร่างต่างๆ ได้ตามความต้องการ สามารถเลื่อย ตัด ตัดกาว เจาะ และยึด ด้วยตะปูได้เช่นเดียวกับแผ่นไม้ชนิดอื่น ทั้งยังจะมีการเพิ่มคุณสมบัติการทนต่อการติดไฟเข้าไป เพื่อ เพิ่มคุณสมบัติการใช้งานให้มากขึ้น

(ปัทมกร วงศ์จิตรวรรณ, 2554 หน้า 2) ได้วิจัยเรื่อง “เศษผ้ากับการต่อสู้ทางการตลาด” พบว่า วงจรชีวิตของเศษผ้านี้ ถ้าว่าไปแล้วไม่ใช่เรื่องเล็ก ๆ เหมือนกับขนาดของเศษผ้าเลยแต่ละ โรงงานจะมีผู้เข้าไปประมูลซื้อเศษผ้า(ในกรณี โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าขนาดใหญ่) แต่ละคน แต่ละเจ้า ก็จะมีโควตาในการซื้อผ้าจากโรงงาน ซึ่งทำสัญญากันเป็นรายปีบ้าง รายสามปีบ้างซึ่งผู้ผลิตราย เล็กๆหรือระดับครัวเรือนจะแทรก เข้าไปได้ยากสักหน่อย จะทำได้ก็เพียงรับซื้อเศษผ้าต่อจากคนที่ ได้รับโควตาจากโรงงาน ซึ่งนั่นก็หมายถึงต้นทุนที่สูงขึ้น เมื่อมีการส่งต่อของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ (เสาวลักษณ์ เนตรมณี, ศรีกาญจนา จตุพัฒน์ วโรดม, สุภา จุฬกุลย์ และ รัตนพล มงคลรัตนสิทธิ์ , 2556 หน้า 15) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้วิจัย เรื่องการพัฒนากระเป๋าสตรีจาก เศษผ้าเดนิมที่เหลือจากการตัดในโรงงานงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยพบว่า ฝ้ายที่ผสมที่ผสม อยู่ 14 ฝ้ายต่อ 1 นิ้ว กระเป๋าทั้ง 6 แบบ มีระดับความพึงพอใจเฉลี่ย คือ 3.5 และได้รับความนิยม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน บ้านโคกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น เพื่อเพิ่มศักยภาพความมั่นคงและยั่งยืนให้กับ วิสาหกิจชุมชนให้มีความเติบโตเจริญรุ่งเรืองขึ้น คุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นที่พึงพอใจของผู้ซื้อ ค่านิยมทางการตลาดไร้ขีดความจำกัดทำให้เศรษฐกิจการค้าดีขึ้น ส่งผลต่อการขาย รายได้ใน การสร้างเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ชุมชนเข้มแข็งจากผลผลิตสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจากเศษผ้า เล็ก ๆ กับแนวความคิดการค้าที่ขยายวงกว้างออกไปสู่ทุกช่องทางทางการตลาดทุกประเภทไม่มีขีดจำกัด รายได้ การศึกษาแผนการตลาดเป็นเป้าหมายในการวางแผนการค้าที่ก้าวไกลไปสู่ความสำเร็จของ วิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายภาครัฐ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ในรูปแบบการจัดกิจกรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเศษผ้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อขยายแผนการตลาดและยอดจำหน่าย เริ่มจากการเก็บข้อมูลต่าง ๆ โดยการพบปะสนทนา สัมภาษณ์ ดูผลงานการผลิตการจำหน่าย รวมถึงการจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงปัญหาหระดมความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า ในการบรรจุภัณฑ์และจัดเทคนิคการจำหน่าย แล้วทำการประเมินผลตามกรอบแนวคิด

ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน บ้านโลกพัน โป่ง หมู่ 4 ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action Research) เพื่อให้ได้กรณีตัวอย่างในการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากเศษผ้า ของวิสาหกิจชุมชนครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบในการวิจัย วิธีและเทคนิคการวิจัย

เป็นการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์สอบถาม แบบสังเกต การบันทึกประชุมกลุ่มย่อย จัดเวทีการมีส่วนร่วม สรุปและสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อให้ได้แนวทางในการศึกษาพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ของวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพัน โป่ง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น

ประชากรและผู้เข้าร่วมในการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้จากการเลือกเจาะจง ได้แก่ประชากรบ้านโลกพัน โป่ง หมู่ 4 ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่ 1

1. กำนันตำบลบ้านเป็ดจำนวน 1 ราย
2. ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโลกพัน โป่งจำนวน 1 ราย
3. สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านเป็ดจำนวน 1 ราย
4. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าจำนวน 12 ราย รวมเป็น 15 ราย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ไม่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 35 ราย

รวมทั้งสิ้นจำนวน 50 ราย (รายละเอียดแสดงที่ภาคผนวก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ประเภทเครื่องมือวิจัย และ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประเภทเครื่องมือวิจัย ได้แก่

- 1.1. แบบสำรวจ
- 1.2. แบบสังเกต
- 1.3. แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง
- 1.4. แบบบันทึกประชุมกลุ่มย่อย

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสังเกตการณ์ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) มีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1. แบบสำรวจ การสร้างและพัฒนาแบบสำรวจ เพื่อสร้างเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังต่อไปนี้

- 2.1.1 การศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย
- 2.1.2 การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบสำรวจ
- 2.1.3 การศึกษาแบบสำรวจจากงานวิจัย
- 2.1.4 การวิเคราะห์ประเด็นที่สำรวจ
- 2.1.5 ดำเนินการสร้างแบบสำรวจ
- 2.1.6 นำแบบสำรวจไปทดลองใช้
- 2.1.7 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นเสนอและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
- 2.1.8 การปรับปรุงให้สมบูรณ์

2.2. แบบสังเกต การสร้างและพัฒนาแบบสังเกต เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย มีขั้นตอนวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังต่อไปนี้

- 2.2.1 การศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย
- 2.2.2 การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบสังเกต
- 2.2.3 การศึกษาแบบสังเกตงานวิจัย
- 2.2.4 การวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการสังเกต
- 2.2.5 ดำเนินการสร้างแบบสังเกต
- 2.2.6 นำแบบสังเกตไปทดลองใช้

2.2.7 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

2.2.8 การปรับปรุงให้สมบูรณ์

3.3 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) การสร้างและการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย มีขั้นตอนวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังต่อไปนี้

3.3.1 การศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย

3.3.2 การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสร้างแบบสัมภาษณ์ที่มี

โครงสร้าง

3.3.3 การศึกษาแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างจากงานวิจัย

3.3.4 การวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

3.3.5 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

3.3.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างไปทดลองใช้

3.3.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างขึ้นเสนอและขอคำแนะนำจาก

ผู้เชี่ยวชาญ

3.3.8 การปรับปรุงให้สมบูรณ์

3.4 การประชุมกลุ่มย่อย การสร้างและการพัฒนาแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย มีขั้นตอนวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังต่อไปนี้

3.4.1 การศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย

3.4.2 การศึกษาแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อยจากงานวิจัย

3.4.3 การวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย

3.4.4 การปรับปรุงให้สมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัยการเปรียบเทียบค่าแตกต่างจากยอดจำหน่าย

ผู้วิจัยใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าแตกต่างจากยอดบัญชีในการจำหน่าย รายรับของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ตลอดระยะเวลาในการทำการวิจัย เป็นเวลา 12 เดือน ข้อมูลจากยอดรายรับประจำเดือนในปี 2557 เปรียบเทียบกับยอดจำหน่ายปี 2556 และถอดเอาความพรรณนาวิเคราะห์แทรกไว้ในความคิดเห็นความพึงพอใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมในการวิจัย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย และมีการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าแตกต่างจากยอดจำหน่ายของบัญชีรายได้ของวิสาหกิจชุมชน

1. การใช้ แบบสำรวจ ใช้สำรวจข้อมูลกับคณะกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน แปรรูปจากเศษผ้า 13 ราย สำรวจ วิธีขั้นตอนการผลิต วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชน ตลาดวิสาหกิจชุมชน การจำหน่าย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และบริบทชุมชนบ้านโคกพันโปง
2. การใช้ แบบสังเกต ใช้สังเกตวิธีการผลิต คุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน การจำหน่ายเทคนิคการขาย ความพึงพอใจต่อผู้ซื้อในกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย 50 ราย
3. การใช้ แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน
4. การใช้ แบบบันทึกที่มีโครงสร้างใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกแบบแบบเจาะจง จำนวน 50 ราย
5. การใช้ การประชุมกลุ่มย่อย ใช้การบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่ คณะกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า จำนวน 15 ราย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล การอภิปรายผล สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การบัญชียอดรายได้ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน และการสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงลึกแนวทางในการสนทนากลุ่ม การมีส่วนร่วมในการวิจัย เป็นภาพรวมแต่ละประเด็นเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาแล้วสรุปวิเคราะห์ผลการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัย

ได้จัดประชุมกลุ่มย่อยในกลุ่มคณะกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรวม 15 คน ครั้งที่ 1 วันที่ 15 ตุลาคม 2556 และครั้งที่ 2 วันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 เพื่อปรึกษาหารือในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ซึ่งมีสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้ออกความคิดเห็นร่วมกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออกความคิดเห็นร่วมกัน จนกระทั่งหาข้อสรุปได้ในแนวทางเสนอแนะความคิดเห็นของผู้วิจัย เพื่อเป็นแรงจูงใจต่อผู้ซื้อและจัดปรับปรุงพัฒนาในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งสามารถยึดหยุ่นในการจัดประชุมหาข้อสรุปร่วมกัน

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภาคปฏิบัติได้จัดเวทีอภิปรายสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ วิธีทำ การนำเสนอแผนการดำเนินงานรวมทั้งสรุปปัญหาในการดำเนินงานซึ่งได้รับความร่วมมือกับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและผู้นำชุมชนเป็นอย่างดี ข้อมูลในการสนทนาระหว่างประชุม สมาชิกมีความต้องการที่จะพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนและต้องการเพิ่มยอดขายให้ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลิตภัณฑ์ชุมชนนั้นจะต้องมีคุณภาพเป็นมาตรฐาน มีความสวยงาม คงทน ราคาข่อมเยา ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีมติเป็นเอกฉันท์สรุปในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีวิธีใช้อุปกรณ์พลาสติกใสบรรจุภัณฑ์ มีหนังสือประชาสัมพันธ์บอกแหล่งผลิตจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพัน โปงและประเภทของผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้ภายในชีวิตประจำวันซึ่งทุกครอบครัวจำเป็นต้องใช้ จากการผลิตพรมเช็ดเท้า ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นนำมาประยุกต์ใช้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างรายได้ให้กับประชากรในท้องถิ่น เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนตามวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่มีความสามารถในการประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงานเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สมควรฟื้นฟูส่งเสริมให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ก้าวหน้าในทุกช่องทางการตลาด ซึ่งมติที่ประชุมได้กำหนดในการพัฒนาดำเนินการก่อน 3 รายการ มี พรมเช็ดเท้า ปลอกหมอนและผ้าเช็ดมือ อย่างละ 10 ชิ้น รวมทั้งหมด 30 ชิ้น ระยะเวลาดำเนินการ 3 ช่วงโมง

ขั้นตอนที่ 2 ได้จากการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากเศษผ้าที่ได้รับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์แล้ว จำนวน 24 ข้อ

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบรายได้ยอดขายระหว่างปี 2556 – 2557

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้มีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ดังนี้

1. การสำรวจข้อมูล บริบทชุมชน วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ในการผลิต วิธีทำ รูปแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยอดจำหน่ายทางการตลาดจากสมาชิกฝ่ายการเงินและผลการดำเนินงาน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ลงพื้นที่พบปะผู้นำชุมชน ซึ่งผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับประชากรในหมู่บ้าน โลกพัน โปงเป็นอย่างดี เพราะผู้วิจัยเป็นสมาชิกออมทรัพย์กองทุนของหมู่บ้าน โลกพัน โปง ได้รู้จักผู้นำท้องถิ่นและกลุ่มเป้าหมายวิสาหกิจชุมชน จึงได้ปรึกษาหารือแนวทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชน พบปัญหาในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน จึงได้แนะแนวทางในการดำเนินงานจัดประชุมกลุ่มย่อยคณะกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรวมทั้งหมด 15 คน และรายงานประชุมครั้งที่ 1 วันที่ 15 ตุลาคม 2556 เป็นการสนทนาหาข้อมูลและรูปแบบการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน อันเนื่องมาจากสาเหตุยอดขายผลิตภัณฑ์ชุมชนมียอดขายลดลงจากเดิม ปี พ.ศ. 2556 มีรายรับ 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้ออกความคิดเห็นหลายรูปแบบที่แตกต่างกันสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้เปิดโอกาสจัดเวทีในการอภิปรายข้อดี ข้อเสีย ต้นทุน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในครั้งนี้ ให้ทุกคนแสดงศักยภาพที่มีอยู่ในการค้นหาข้อมูลในการพัฒนา สมาชิกได้ออกความคิดเห็นต้องการพัฒนาโดยการเพิ่มต้นทุนน้อย และให้เกิดประโยชน์ต่อผลิตภัณฑ์เป็นอย่างดีและได้ประโยชน์สูงสุด มีความสวยงาม ปกป้องฝุ่นละอองได้ ง่ายสะดวกต่อการขนส่ง ซึ่งผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาในรูปแบบการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพียง 3 รายการ โดยมีข้อมูลเบื้องต้นจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 5 ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความสำคัญมีความจำเป็นที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ โดยมีวิธีการปรับปรุงพัฒนา ดังนี้

2. การบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน พรมเช็ดเท้า ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือ โดยพลาสติกใสอย่างดี

ก. การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

ข. ตีพิมพ์กระดาษ บอกชื่อ สัญลักษณ์เอกลักษณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยกระดาษเนื้อแข็งลงสีสดใส

ค. บอกสถานที่ผลิต วิสาหกิจชุมชน ที่ดำเนินการ

ง. ปฏิบัติจริงในการดำเนินงานบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สินค้า พรหมเช็ดเท้า
 ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือ

2.1 วิธีการดำเนินการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน พรหมเช็ดเท้า ปลอกหมอน
 และผ้าเช็ดมือ กิจกรรมจากการดำเนินงานจากกลุ่มสมาชิกที่เคยผ่านการอบรมการบรรจุภัณฑ์
 ผลิตภัณฑ์จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 5 จังหวัดขอนแก่น โดยนำมาพัฒนาการฟื้นฟูบูรณา
 การในการปรับปรุงพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนในครั้งนี้ โดยการนำพลาสติกใสใช้เป็น
 อุปกรณ์ในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน

ขั้นตอนที่ 1 นำพลาสติกใสมาตัดให้ได้ขนาดกว้างพอประมาณนำมาวางลงพื้น

ขั้นตอนที่ 2 วางกระดาษโฆษณาบอกแหล่งผลิตลงโดยหันข้างหน้าออก

ขั้นตอนที่ 3 วางพรหมเช็ดเท้าลงบนพลาสติกใส

ขั้นตอนที่ 4 แล้วพับพลาสติกใสขึ้นที่ละข้างพยายามดึงให้ตึงเพื่อความสวยงาม

ขั้นตอนที่ 5 พับเข้าทั้ง 4 ด้านติดกาวยูนิเทปใสให้เรียบร้อยทั้งผ้าเช็ดมือและปลอก

หมอนใช้วิธีทำเช่นเดียวกัน

2.2 รายงานการประชุมกลุ่มย่อยคณะกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรวม
 15 คน ครั้งที่ 2 วันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 การเตรียมเอกสาร เครื่องมือการวิจัยและอุปกรณ์การ
 ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า โดยใช้พลาสติกใสและติด
 แผ่นกระดาษโฆษณาประชาสัมพันธ์การขาย พร้อมทั้งแนวทางวิธีการจัดเทคนิคด้านการขายทาง
 การตลาด

2.2.1 ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยวิธีการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์
 ชุมชน พรหมเช็ดเท้า ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือ และการจัดกระเช้าแปรรูปเทคนิคการขาย

ก. วิธีดำเนินการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน พรหมเช็ดเท้า ปลอก
 หมอน และผ้าเช็ดมือ ตัดพลาสติกใสให้ได้ขนาดกว้างพอประมาณนำมาวางลงบน โต๊ะวางป้าย
 โฆษณาบอกแหล่งผลิตลงโดยหันข้างหน้าออก วางพรหมเช็ดเท้าลงบนพลาสติกใสแล้วพับพลาสติก
 ใสขึ้นพยายามดึงให้ตึงเพื่อความสวยงาม พับเข้าทั้ง 4 ด้านติดกาวยูนิเทปใสให้เรียบร้อยทั้งผ้าเช็ด
 มือและปลอกหมอนใช้วิธีทำเช่นเดียวกัน

ข. การปรับปรุงรูปแบบเทคนิคการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน พรหมเช็ด
 เท้า ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือ จัดใส่ตะกร้ากระดาษเพื่อความเรียบร้อย สวยงาม และเพิ่มสีสัน
 เพิ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปข้าวฮางอกหรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารเสริมที่เป็นประโยชน์
 สำหรับของฝาก ของที่ระลึกในงานเทศกาลต่างๆ ตามความเหมาะสม

3. การใช้แบบสังเกต วิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า จากการผลิต วิธีทำ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ความสวยงาม คงทน ราคาผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่องทางการตลาด พอสรุปได้ ดังนี้

3.1 ด้านการตลาด ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน เป็นผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายได้ทุกช่องทางการตลาด เช่น ตลาดชุมชนท้องถิ่น ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ภาครัฐบาลได้มีการส่งเสริมสนับสนุนเป็นทางการ และตลาดผูกพันธุ์ตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ เช่น ห้างบิ๊กซี ห้างโลตัส หรือบริษัท จอย แอนด์ คอยน์คอปเปอร์เรชั่น จำกัด ซึ่งเป็นพ่อค้าคนกลางที่เอ้าร์คเอาเปรียบกับผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้ามาก การแบ่งผลประโยชน์เกินกว่าครั้งที่ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้ติดต่อทางด้านธุรกิจการค้า จึงทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีการพัฒนาจัดกลุ่มเศรษฐกิจการค้าร่วมกลุ่มจัดเป็นงานมหกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนทุกจังหวัด ทั่วประเทศไทยหมุนเวียนทุกจังหวัด

3.2 การเปรียบเทียบยอดขายจำหน่ายงบดุลบัญชีรายรับตลอดปี ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับฝ่ายบัญชีการเงินของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และได้วิเคราะห์ เปรียบเทียบยอดขายจำหน่าย สรุปงบบัญชีประจำปี พ.ศ. 2556 และ 2557 ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพัน โป่ง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น

สถานที่ในการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกพื้นที่ศูนย์วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าบ้านโลกพัน โป่ง หมู่ 4 ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น โดยมีกลุ่มตัวอย่างสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพร้อมพอใจในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพัน โป่ง และผู้นำชุมชนให้การสนับสนุนเข้าร่วมในโครงการด้วยเป็นอย่างดี

ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

ช่วงเดือน ธันวาคม 2556 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2558

ปฏิทินการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3.1 ปฏิทินการปฏิบัติงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ตำบลบ้านเป็ดอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นสรุปได้ ดังนี้

ระยะเวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ธันวาคม 2556	การเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากตำราเอกสารงานวิจัย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	ผู้วิจัย
มกราคม 2557	กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระของเครื่องมือให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ร่างแบบสอบถามตามขอบข่ายที่กำหนด เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง	ผู้วิจัย อาจารย์ที่ปรึกษา
กุมภาพันธ์ 2557 กุมภาพันธ์ 2558	การลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของบ้านโคกพันโปง ที่ศูนย์วิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมืองจ. ขอนแก่น และการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูล ตีความและพรรณนาบรรยาย	ผู้วิจัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโลก
พันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action
Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก การสังเกต การสัมภาษณ์ การทำเวทีแบบมีส่วนร่วม การ
สนทนากลุ่มย่อย ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์และขอบเขต
ของการวิจัย ในการนำเสนอครั้งนี้ ได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 จากการสังเกตได้จากการจัดเวทีแบบมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลความคิดเห็น เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน แปรรูป
จากเศษผ้าที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และจากการจัด
กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ได้จัดประชุมกลุ่มย่อยใน
กลุ่มคณะกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรวม 15 คน ครั้งที่ 1 วันที่ 15 ตุลาคม 2556 และครั้งที่
ที่ 2 วันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 เพื่อปรึกษาหารือในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หา
ข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ซึ่งมีสมาชิกวิสาหกิจ
ชุมชนได้ออกความคิดเห็นร่วมกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออก
ความคิดเห็นร่วมกัน จนกระทั่งหาข้อสรุปได้ในแนวทางเสนอแนะความคิดเห็นของผู้วิจัย เพื่อเป็น
แรงดึงจุดใจต่อผู้ซื้อและจัดปรับปรุงพัฒนาในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งสามารถยืดหยุ่น
ในการจัดประชุมหาข้อสรุปร่วมกัน

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาคปฏิบัติได้จัดเวทีอภิปรายสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้
วิธีทำ การนำเสนอแผนการดำเนินงานรวมทั้งสรุปปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งได้รับความร่วมมือ
กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและผู้นำชุมชนเป็นอย่างดี ข้อมูลในการสนทนาระหว่างประชุม
สมาชิกมีความต้องการที่จะพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน และต้องการเพิ่มยอดขายให้ได้มาก
ยิ่งขึ้น ซึ่งผลิตภัณฑ์ชุมชนนั้นจะต้องมีคุณภาพเป็นมาตรฐาน มีความสวยงาม คงทน ราคาข่อมเยา
ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีมติเป็นเอกฉันท์สรุปในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีวิธีใช้อุปกรณ์
พลาสติกใสบรรจุภัณฑ์ มีหนังสือประชาสัมพันธ์บอกแหล่งผลิตจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูป

จากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ประเภทของผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้ภายในชีวิตประจำวัน และทุกคนครัวจำเป็นต้องใช้ จากการผลิตพรมเช็ดเท้า ปลูกหมอน และผ้าเช็ดมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นนำมาประยุกต์ใช้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างรายได้ให้กับประชากรในท้องถิ่น เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนตามวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่มีความสามารถในการประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงานเป็นทรัพยากร ธรรมชาติที่สมควรฟื้นฟูส่งเสริมให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ก้าวหน้าในทุกช่องทางการตลาด ซึ่งมีมติที่ประชุมได้กำหนดในการพัฒนาดำเนินการก่อน 3 รายการ มี พรมเช็ดเท้า ปลูกหมอน และผ้าเช็ดมือ อย่างละ 10 ชิ้น รวมทั้งหมด 30 ชิ้น ระยะเวลาดำเนินการ 3 ชั่วโมง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดปรับปรุงรูปแบบเทคนิคการขาย ผลิตภัณฑ์ชุมชน พรมเช็ดเท้า ผ้าเช็ดมือและปลูกหมอน โดยการจัดเทคนิคการขายได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดกระเช้าเป็นตะกร้าผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ดัดสัญลักษณ์บอกแหล่งผลิตวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง เพิ่มผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวิสาหกิจชุมชนให้เป็นจุดเด่น จุดขาย ได้หลายช่องทางการตลาด และจัดรูปแบบตามงานเทศกาลต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงดึงดูดใจต่อผู้ซื้อ ในการปรับปรุงรูปแบบเทคนิคการขายผลิตภัณฑ์ชุมชนสิน พรมเช็ดเท้า ปลูกหมอน และผ้าเช็ดมือ จัดใส่ตะกร้ากระเช้าเพื่อความเรียบร้อย สวยงามและเพิ่มสีสันเพิ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปข้าวฮางอกหรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารเสริมที่เป็นประโยชน์สำหรับของฝาก ของที่ระลึกในงานเทศกาลต่างๆ ตามความเหมาะสม

ด้านการตลาด ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนเป็นผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายได้ทุกช่องทางการตลาด เช่น ตลาดชุมชนท้องถิ่น ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงที่ภาครัฐบาลได้มีการส่งเสริมสนับสนุนเป็นทางการ และตลาดผูกพันตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ เช่น ห้างบิ๊กซี ห้างโลตัส หรือบริษัท จอย แอนด์ คอยน์คอปเปอร์เรชั่น จำกัด ซึ่งเป็นพ่อค้าคนกลางที่เอารัดเอาเปรียบกับผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้ามาก การแบ่งผลประโยชน์เกินกว่าครึ่งที่ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ติดต่อทางด้านธุรกิจการค้า จึงทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีการพัฒนาจัดกลุ่มเศรษฐกิจการค้าร่วมกัน จัดเป็นงานผลิตภัณฑ์ชุมชนทุกจังหวัด ภายในประเทศไทยหมุนเวียนจำหน่ายทุกจังหวัด เป็นต้น

วิธีการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน พรมเช็ดเท้า ปลูกหมอนและผ้าเช็ดมือ โดยวิธีการศึกษาบูรณาการจากการฝึกอบรมจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 5 โดยวิธีการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์โดยพลาสติกใส นำพลาสติกใสมาตัดให้ได้ขนาดกว้างพอประมาณนำมาวางลงบนโต๊ะวางป้ายโฆษณาบอกแหล่งผลิตลงโดยหันข้างหน้าออก วางพรมเช็ดเท้าลงบน พลาสติกใสแล้วพับ

พลาสติกใสขึ้นพยายามดึงให้ตึงเพื่อความสวยงาม พับเข้าทั้ง 4 ด้านติดยูนิเทปใสอย่างมิดชิด ทั้ง
 ผ้าเช็ดมือและปลอกหมอนใช้วิธีทำเช่นเดียวกัน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	8.00
หญิง	45	92.00
2. สถานภาพ		
สมรส	30	60.00
โสด	3	6.00
หย่า	10	20.00
หม้าย	7	14.00
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	32	64.00
มัธยมศึกษา	16	32.00
ปริญญาตรี	2	4.00
4. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท		-
ต่ำกว่า 5000-10,000 บาท	10	20.00
ต่ำกว่า 10,000-20,000 บาท	15	30.00
ต่ำกว่า 20,000-30,000 บาท	25	50.00
5. อายุ		
25-30 ปี	10	20.00
31-40 ปี	17	34.00
41-50 ปี	16	32.00
51-60 ปี	5	10.00
61 ปี ขึ้นไป	2	4.00

ข้อมูลวิเคราะห์ส่วนที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.00 มีสภาพครอบครัวแล้ว สมรสแล้วร้อยละ 60.00 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 64.00 มีรายได้ระหว่าง 20,000 -30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีอายุ ระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.00

ตารางที่ 4.2 แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาประชุมกลุ่มย่อย

สมาชิกวิสาหกิจ	ความคิดเห็น	วิธีดำเนินการ
ข้อมูลสนทนา	1. ต้องการให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูป จากเศษผ้ามียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้น	1. ต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้มีคุณภาพ มีความสวยงามยิ่งขึ้น
ผู้วิจัยเสนอ แนวทาง	2. เลือหาวิธีในการพัฒนา และ รูปแบบ / ใช้ต้นทุนน้อยในการ ดำเนินงาน ได้ผลประโยชน์อย่างสูงสุด 3. คัดเลือกผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความ จำเป็นที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันที่มี แนวโน้มในการจำหน่ายได้ดี	2. รูปแบบการพัฒนาโยการบรรจุ ภัณฑ์โดยพลาสติกใส บอกรชื่อแหล่ง ผลิตเพื่อเป็นแรงดึงดูดใจต่อผู้ซื้อ 3. เลือกพรหมเช็ดเท้า ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือ ทั้งหมด 3 รายการ เพื่อการพัฒนาเป็นอันดับแรก
สมาชิกวิสาหกิจ	4. เห็นดีด้วยในการพัฒนาการบรรจุ ภัณฑ์ เพราะใช้ต้นทุนน้อย และเคยมี ความรู้อยู่บ้างจากศูนย์ส่งเสริม อุตสาหกรรมภาค 5 ซึ่งได้ ให้การอบรม แต่ไม่ได้นำมาใช้ในการดำเนินงาน	4. เป็นการฟื้นฟูบูรณาการ ประสบการณ์ในการพัฒนาการ บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ทั้ง 3 รายการ โดยใช้อุปกรณ์วัสดุที่มีอยู่ นำมาดำเนินการ
สมาชิกวิสาหกิจ	5.การดำเนินงานขอให้พร้อมใจกัน กำหนดวัน เวลา ที่จะร่วมกันปฏิบัติจริง	5. แบ่งหน้าที่ในความรับผิดชอบแต่ ละคน ด้านอุปกรณ์ ด้านผลิตภัณฑ์ ชุดแรกที่ทำกรพัฒนาการบรรจุ ภัณฑ์ที่กำหนดตัวอย่าง 3 รายการ พรหมเช็ดเท้า ปลอกหมอน และผ้า เช็ดมือ อย่างละ 10 ชิ้น

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สมาชิกวิสาหกิจ	ความคิดเห็น	วิธีดำเนินการ
ผู้วิจัยเสนอแนะ	6. เพื่อความพร้อมในการดำเนินงาน ให้เลือกวัน เวลาตามความสะดวกและเหมาะสมซึ่งจะใช้เวลาในการดำเนินงานประมาณ 3 ชั่วโมง	6. การเตรียมอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ ให้พร้อมที่ศูนย์วิสาหกิจชุมชนตาม วันเวลาที่กำหนด

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2

ลำดับที่	มกราคม – ธันวาคม 2556	จำนวนเงิน	
		บาท	สตางค์
1.	มกราคม	10,900	-
2.	กุมภาพันธ์	9,600	-
3.	มีนาคม	8,800	-
4.	เมษายน	8,900	-
5.	พฤษภาคม	6,700	-
6.	มิถุนายน	6,900	-
7.	กรกฎาคม	6,900	-
8.	สิงหาคม	6,800	-
9.	กันยายน	6,700	-
10.	ตุลาคม	6,500	-
11.	พฤศจิกายน	5,500	-
12.	ธันวาคม	5,400	-
	รวม	90,000	-

บัญชียอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้าน โลกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น งบยอดบัญชีจำหน่าย เดือน มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2556 รวมทั้งสิ้นเป็นเงินจำนวน 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)

ตารางที่ 4.4 ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพัน โป่ง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น งบยอดบัญชีจำหน่าย เดือน ม.ค.– ธ.ค. พ.ศ. 2557

ลำดับ	รายรับ เดือน มกราคม - ธันวาคม 2557	จำนวนเงิน	
		บาท	สตางค์
1.	มกราคม	17,200	
2.	กุมภาพันธ์	18,500	
3.	มีนาคม	19,100	
4.	เมษายน	19,400	
5.	พฤษภาคม	19,500	
6.	มิถุนายน	19,800	
7.	กรกฎาคม	23,000	
8.	สิงหาคม	24,000	
9.	กันยายน	25,000	
10.	ตุลาคม	26,800	
11.	พฤศจิกายน	26,800	
12.	ธันวาคม	28,600	
	รวมเงิน	267,700	

จากยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าตั้งแต่เดือน มกราคม – ธันวาคม 2557 ตลอดระยะ 12 เดือน รายรับเป็นเงิน จำนวน 267,700 บาท (สองแสนหกหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) คิดเป็นค่าความแตกต่างจากเดิมเมื่อปี พ.ศ. 2556 เป็นเงิน จำนวน 177,700 บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน จากเศษผ้าที่ได้พัฒนาแล้ว มี 24 คำถาม พอสรุปได้ ดังนี้

คำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือความสำคัญเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	คำตอบความคิดเห็น
1. พรหมเช็ดเท้ามีความจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่	1 คำตอบทั้งหมด พรหมเช็ดเท้ามีความจำเป็นต้องมีไว้ใช้ที่บ้านทุกบ้าน และต้องมีวางไว้หลายจุด เช่นหน้าบ้าน หน้าห้องน้ำ และในห้องนอน
2. ผ้าเช็ดมือมีความสำคัญที่ต้องใช้ในครอบครัวหรือไม่	2 ผ้าเช็ดมือมีความสำคัญที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน บางคำตอบจะให้รายละเอียด มีไว้ติดหน้าประตูห้องน้ำ
3. ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าเมื่อมีการบรรจุภัณฑ์แล้วมีความสวยงามหรือไม่	3 ผลิตภัณฑ์ชุมชนเมื่อพัฒนาแล้วมีความสวยงาม ปกป้องกันเป็นฝุ่นละอองได้ บางคำตอบ ชอบมากที่มีการประชาสัมพันธ์แหล่งผลิต จะซื้อเป็นของฝากของที่ระลึกก็มีคุณค่าสำหรับผู้ให้และผู้รับ
4. จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตหมอนและปลอกหมอนจำหน่ายท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	4 ส่วนมาก 20 คำตอบ ให้ความเห็นว่า ดีมาก ทำให้ประชากรในชุมชนมีรายได้ อีกส่วนหนึ่งตอบว่า เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและได้เผยแพร่ฝีมือของวิสาหกิจชุมชนสร้างวัฒนธรรมอันดีงามต่อสังคม
5. ท่านมีความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนหรือไม่	5 ต้องการซื้อตามวาระโอกาส และบางคำตอบซื้อเพราะมีความสำคัญที่ต้องใช้ในครอบครัวทุกวัน

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือความสำคัญเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	คำตอบความคิดเห็น
6. ความมั่นคงของผลิตภัณฑ์ชุมชนมาจากผู้ซื้อในท้องถิ่นใช่หรือไม่	6 ไม่ใช่ คำตอบส่วนมากจะให้ความคิดเห็นว่าผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเศษผ้ามีจำหน่ายขายได้ทั่วไป สามารถเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ก้าวหน้าจำหน่ายได้หลายช่องทาง ขึ้นอยู่กับระบบการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
7. ผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถเป็นสินค้าเข้าสู่ตลาดอาเซียนได้หรือไม่	7 ได้ขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อีกส่วนหนึ่งมีคำตอบว่าวัตถุดิบอาจจะไม่เพียงพอซึ่งจะเป็นปัญหาในการดำเนินงาน
8. ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคุณค่าทางจิตใจหรือไม่	8 ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคุณค่าทางจิตใจมาก เพราะเป็นงานฝีมือและใช้ความอดทนสูงในการทำ ส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุที่ทำเป็นงานอยู่กับบ้าน
9. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความสามัคคีชุมชนเข้มแข็งใช่หรือไม่	9 ใช่ ส่วนมากจะมีความเห็นว่าวิสาหกิจสร้างงานให้กับชุมชน มีความสามัคคีสร้างชุมชนเข้มแข็ง
10. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าให้ประโยชน์อะไรกับชุมชน	10 ส่วนมากจะตอบเหมือนกัน ให้อาชีพ ให้งานทำ ให้ความสามัคคีในชุมชน สร้างชุมชนเข้มแข็ง
11. ต้นทุนในการผลิตมีปัญหาหรือไม่	11 ต้นทุนไม่มีปัญหา เพราะทำจากเศษผ้าที่ตัดทิ้งแล้วเป็นชิ้นส่วนเล็ก ที่ซื้อมาจากโรงงานราคาถูก บางคำตอบอาจจะมีปัญหาถ้าวัตถุดิบไม่เพียงพอ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือความสำคัญเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	คำตอบความคิดเห็น
12. ปรับเทคนิคการขายจัดเป็นผลิตภัณฑ์ ชุมชนตามแผนการตลาดจำหน่ายได้หลาย ช่องทางหรือไม่	12. ส่วนมากให้คำตอบว่า ได้ ขึ้นอยู่กับเทคนิค ทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์และระบบ บริหารจัดการ บางคำตอบส่วนน้อย คิดว่าได้
13. ท่านจะส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอย่างไร	13. ชื่อผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของ วิสาหกิจชุมชน ประชาสัมพันธ์บอกต่อหรือชื่อ เป็นของที่ระลึก
14. ท่านมีความภูมิใจในฝีมือผลิตภัณฑ์ ชุมชนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่	14. ภูมิใจมาก เพราะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพด้าน ฝีมือและมีความสำคัญต่อท้องถิ่น เมื่อมีการ บรรจุภัณฑ์แล้วมีความสวยงามเรียบร้อยดี
15. ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่พัฒนาแล้วมีความดี อย่างไร	15. ส่วนมากตอบว่าสวยงามเป็นที่ประทับใจผู้ ซื้อ และนำเป็นของฝากก็น่ารักเรียบร้อยดี ส่วน น้อยจะตอบว่า สวยงามราคาไม่แพง
16. ภาครัฐบาลส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน หรือไม่	16. ส่งเสริมมากด้านเทคโนโลยีการ ประชาสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ
17. ท่านต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือ ประชากรอย่างไร	17. ส่วนมากมีข้อคิดเห็น ต้องการให้หาติดต่อ ตลาดผูกพันให้ ที่มีความมั่นคงโดยไม่เอา เปรียบผลประโยชน์มากนักในด้านกลุ่มพ่อค้า คนกลาง ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะเป็นกลุ่ม วิสาหกิจเล็ก ๆ ที่มีทุนน้อยและคาดหวังผลกำไร น้อย ทำอย่างเศรษฐกิจพอเพียง
18. เศรษฐกิจพอเพียงตามความหมายของ ท่านคือ	18. มีความเป็นอยู่พอมี พอกิน อิ่มชุนตนเองได้ ประหยัดและอดออม บางส่วนจะตอบว่าทำ บัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัว

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือความสำคัญเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	คำตอบความคิดเห็น
19.ใครบ้างที่สามารถทำวิสาหกิจชุมชนได้	19.สมาชิกวิสาหกิจชุมชน หรือผู้มีความสามารถในด้านฝีมือ
20. การฝึกหัดทำผลิตภัณฑ์ชุมชนของ วิสาหกิจชุมชนท่านต้องการหรือไม่	20. อยากทำแต่ไม่มีความสามารถ
21.เพราะอะไรจึงมีวิสาหกิจชุมชน	21. เพราะผู้นำชุมชนต้องการให้ประชากรมี รายได้ มีงานทำพึ่งตนเองได้
22.ท่านต้องการให้มีวิสาหกิจชุมชนหรือไม่	22.ต้องการมาก เพราะทำให้ประชากรมี รายได้ ชุมชนมีความสามัคคี
23.ผลิตภัณฑ์ชุมชนชนิดใดที่ท่านมีความ จำเป็นต้องใช้ทุกวันในชีวิต	23. คำตอบเหมือนกัน ปลอกหมอน ผ้าเช็ด มือ และพรมเช็ดเท้า มีความจำเป็นต้องใช้ ทุกวัน
24. ผลิตภัณฑ์ชุมชนชนิดใดที่มีความสำคัญ ในการใช้งานประจำวัน	24. คำตอบทั้งหมด พรมเช็ดเท้า ปลอก หมอนและผ้าเช็ดมือมีความสำคัญที่ต้องใช้ ภายในครอบครัวทุกวัน

สรุปการวิจัย พบว่า การพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชน บ้านโลกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการวิจัยที่คัดเลือกแบบเจาะจงรวม 50 ราย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.00 มีสภาพครอบครัวแล้ว สมรสแล้วร้อยละ 60.00 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 64.00 มีรายได้ระหว่าง 20,000 -30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีอายุ ระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.00

ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพันโปง ต. บ้านเป็ด อ. เมือง จ. ขอนแก่น ตามตารางที่เปรียบเทียบ จากยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ปี พ.ศ.2556 ยอดเงินรายรับจำนวน 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)และปี พ.ศ. 2557 ตลอดระยะ 12 เดือน รายรับเป็นเงิน จำนวน 267,700 บาท (สองแสนหกหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) คิดเป็นค่าความแตกต่างจากเดิมเมื่อปี พ.ศ.2556 เป็นเงิน จำนวน 177,700 บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความเห็นว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าจากเศษผ้าพรมเช็ดเท้า ปลอกหมอนและผ้าเช็ดมือที่มีการพัฒนาแล้วเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีค่านิยมซื้อสูงเพราะมีลักษณะพิเศษในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นอย่างดี มีมาตรฐานรองรับคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่แสดงบ่งบอกถึงแหล่งผลิตมีคุณค่าทางด้านจิตใจในการจัดซื้อเป็นของที่ระลึกและเป็นเอกลักษณ์ค่านิยมของชุมชนท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมในการส่งเสริมสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นวัฒนธรรมที่ดึงมาทำให้ชุมชนเข้มแข็งมีความสำคัญมีประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้ชุมชนมีรายได้ มีอาชีพในการดำรงชีวิตอยู่อย่างเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งตนเองได้จากการประกอบอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จัดจำหน่ายได้เป็นเศรษฐกิจที่ก้าวหน้านำสู่ตลาด AEC หรือทุกช่องทางตลาดที่ปรับประยุกต์ตามเทคนิคการจำหน่าย

ประโยชน์ที่ได้รับในการวิจัยครั้งนี้ได้ส่งเสริมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าให้มียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้น ขยายการตลาดให้ก้าวหน้าเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์ด้านการจำหน่าย เทคนิคการจำหน่าย ความสามัคคีในองค์กรและการทำงานร่วมกันสร้างความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลถึงความอยู่ในการประกอบการในอาชีพของชุมชนบ้านโลกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ผู้นำชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชุมชน การบริหารจัดการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบสานวัฒนธรรมไทยได้ทำงานร่วมกลุ่มร่วมกันคิดสร้างสรรค์สร้างความสามัคคีในชุมชนเป็นการฟื้นฟูบูรณาการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นประโยชน์สร้างรายได้ต่อครอบครัวประชากรในท้องถิ่น สร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น ทำให้การจำหน่ายมีรายได้เพิ่มขึ้นขยายการตลาดได้ทุกช่องทางเป็นปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมเกื้อหนุนจุนเจือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีจึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อองค์กร

ท้องถิ่นและผู้นำชุมชนที่มีบทบาทในด้านการพัฒนาที่มีความสามารถในด้านบริหารจัดการให้ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ในยุคสมัยโลกาภิวัตน์ ยึดหลักการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามโครงการพระราชดำริฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ เพื่อตอบสนองนโยบายภาครัฐ ส่งผลดีต่อชุมชนองค์กรท้องถิ่น วิชากิจชุมชนและเครือข่ายในการพัฒนาวิชากิจชุมชนอย่างยั่งยืน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าในการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน และเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้น ประชากรเข้มแข็ง เศรษฐกิจพอเพียงพึ่งตนเองได้ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์ และข้อเสนอแนะแนวทาง ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น สรุปผลได้ ดังต่อไปนี้

5.1 ประวัติ ความเป็นมาของบ้านโคกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น มีวิถีชีวิตของตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จากการใช้เครื่องมือวิเคราะห์จากเอกสารแบบสำรวจ แบบสังเกต ทำให้พบว่า สภาพภูมิศาสตร์ของที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบสูง

5.1.2 เศรษฐกิจในชุมชน ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น จากการศึกษาแบบเอกสารแบบสำรวจ พบว่ามีโรงงานอุตสาหกรรม 34 แห่ง โรงแรม (รีสอร์ท) 1 แห่ง ปั้มน้ำมัน และก๊าซ 13 แห่ง โรงสี 16 แห่ง ร้านขายของชำ 552 แห่ง ร้านอาหาร 23 แห่ง คลังสินค้า 11 แห่ง สถานบริการต่างๆ 47 แห่ง หอพัก ห้องเช่า 133 แห่ง สนามบิน 1 แห่ง (อ้างอิงจากแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเป็ด)

5.1.3 วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น จากแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง พบว่า ได้ริเริ่มปี พ.ศ. 2543 โดยผู้นำชุมชน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านเป็ด นายบุญเที่ยง พลทองสถิตย์ มีคณะกรรมการร่วมสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 15 คน ได้ยื่นแบบคำร้องขอจดทะเบียน เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2548 คำขอ เลขที่ ขก. 01/48 – 0003 รหัสทะเบียน 4- 40- 01- 15-1- 0001 โทร. 094.213141 ผู้ยื่นคำขอ นายบุญเที่ยง พลทองสถิตย์ ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น นางโคม เสน่ห์ พลทองสถิตย์ และนางสุดสาคร วงษ์คำคุณเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า พรบ. คู่ครองมีอายุ 10 ปี นับตั้งแต่

วันที่จดทะเบียน สิ้นสุดวันที่ 11 ตุลาคม 2558 ที่ตั้งศูนย์วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า ปัจจุบันบ้านเลขที่ 369 บ้านโคกพันโปง ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยเศษผ้า และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาล จัดงานสินค้าทางการเกษตรที่จังหวัดขอนแก่นเป็นครั้งแรก เมื่อ ปี พ.ศ. 2544 ได้รับทุนงบประมาณสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนจากประเทศญี่ปุ่น 64,000 บาท (หกหมื่นสี่พันบาทถ้วน) ได้รับทุนงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอุปกรณ์ในการทำงานเครื่องจักรเย็บผ้า โรงงาน 4 เครื่อง คิดเป็นทรัพย์สินราคา 130,000 บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นบาทถ้วน)

5.1.4 การดำเนินงาน ผลจากการวิเคราะห์พบว่า จากการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 56 สมาชิกมีความพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า มีความสนใจมีความมุ่งมั่นในการคิดสร้างสรรค์แสดงความคิดเห็นที่มีมุมมองที่แตกต่างกันอย่างสร้างสรรค์ ผู้นำชุมชนและวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งมีความสามัคคีกันคิดเป็นอย่างไรยังการร่วมมือจากผู้นำชุมชนสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งประชากรมีอาชีพอย่างยั่งยืน

วิเคราะห์ส่วนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.00 มีสภาพครอบครัวแล้ว สมรสแล้วร้อยละ 60.00 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 64.00 มีรายได้ระหว่าง 20,000 -30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีอายุ ระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.00

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 จากการสำรวจยอดขายรับจากบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าตามตารางที่เปรียบเทียบ จากยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ปี พ.ศ. 2556 ยอดเงินรายรับจำนวน 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)และปี พ.ศ. 2557 ตลอดระยะเวลา 12 เดือน รายรับเป็นเงิน จำนวน 267,700 บาท (สองแสนหกหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) คิดเป็นค่าความแตกต่างจากเดิมเมื่อปี พ.ศ.2556 เป็นเงิน จำนวน 177,700 บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 จากแบบสอบถามที่มีโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากมีความเห็นว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า พรหมเช็ดเท้า ปลอกหมอน และผ้าเช็ดมือที่มีการพัฒนาแล้วเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคนนิยมซื้อมาก มีคุณค่าทางด้านจิตใจ เพราะมีลักษณะพิเศษในการบรรจุกิจกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นอย่างดี มีมาตรฐานรองรับคุณภาพผลิตภัณฑ์ ที่แสดงบ่งบอกถึงแหล่งผลิตมีคุณค่าทางด้านจิตใจในการจัดซื้อเป็นของที่ระลึกและเป็นเอกลักษณ์ค่านิยมของชุมชนท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมในการส่งเสริมสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นวัฒนธรรมที่งดงามที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

มีความสำคัญมีประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้ชุมชนมีรายได้ มีอาชีพในการดำรงชีวิตอยู่อย่างเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งตนเองได้จากการประกอบอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จัดจำหน่ายได้เป็นเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าสู่ตลาดอาเซียนหรือทุกช่องทาง การตลาด ที่ปรับประยุกต์ตามเทคนิคการจำหน่าย ค่านิยมของชุมชนท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมในการส่งเสริมสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นวัฒนธรรมที่งดงามที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและวิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญมีประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้ชุมชนมีรายได้ มีอาชีพในการดำรงชีวิตอยู่อย่างเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งตนเองได้ และประชากรในท้องถิ่นมีความต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมอาชีพให้ประชากรมีรายได้ อย่างยั่งยืน

จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำเศษผ้ามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน พรมเช็ดเท้า ปลูกหมอนและผ้าเช็ดมือ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าโอกาสที่จะเป็นสินค้าที่ก้าวหน้าได้ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในระบบแผนการตลาดการจัดจำหน่าย ซึ่งความต้องการซื้อของกลุ่มเป้าหมายมีความต้องซื้อตามวาระโอกาสและบางคำตอบ ซื้อเพราะมีความสำคัญที่ต้องใช้ภายในครอบครัว ส่วนความมั่นคงของผลิตภัณฑ์ชุมชนมาจากผู้ซื้อใช่หรือไม่ จะให้ความเห็นว่าผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเศษผ้ามีจำหน่ายขายได้ทั่วไป สามารถเป็นเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ก้าวหน้าได้จำหน่ายได้หลายช่องทาง ขึ้นอยู่กับระบบการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อาจจะมีความเสี่ยงในด้านวัตถุดิบขาดแคลนหากมีผลิตมากตามความต้องการทางการตลาด การผลิตส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุที่สามารถทำเป็นงานอดิเรกหรืองานประจำได้ตามความสามารถของมีความสามารถด้านงานฝีมือ

ประโยชน์ที่ได้รับประชากรในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน มีความสามัคคี มีความเข้าใจในการทำงานของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า และกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในการทำงานวิจัยครั้งนี้ จากแบบสอบถามที่มีโครงสร้างในการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนในการซื้อผลิตภัณฑ์ พรมเช็ดเท้า ปลูกหมอนและผ้าเช็ดมือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้สอยภายในครอบครัว และซื้อเป็นของฝากซื้อเป็นของที่ระลึกสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าสร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างให้มีงานทำให้ความสามัคคีในชุมชนสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นปัจจัยหลักของชุมชน มีความผูกพันร้อยรัดเป็นธรรมเนียมประเพณีที่พึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน และกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะฝึกอบรมการทำผลิตภัณฑ์ชุมชน แต่ส่วนใหญ่จะต้องเป็นผู้มีฝีมือมีความสามารถอย่างปราณีต ซึ่งผลิตภัณฑ์นั้นต้องมีคุณภาพมีความสวยงามสามารถที่จะเข้าสู่ตลาดอาเซียนได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพัน โป่ง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ปัจจัยที่มีส่วนสอดคล้องกับการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ในเชิงบวก ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน จากความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้มีการพัฒนาแล้ว ของกลุ่มตัวอย่าง อุปสรรคและข้อเสนอแนะมีนัย 5 ประเด็นสามารถนำมาอภิปรายเพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์แล้ว
2. แนวคิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน
3. แนวคิดทางการตลาดของวิสาหกิจชุมชน
4. โอกาสในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน
5. การศึกษาเรียนรู้จากชุมชนความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพัน โป่ง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น โดยมีประเด็นอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า พรหมเช็ดเท้า ปลูกหมอน และผ้าเช็ดมือของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า บ้านโคกพัน โป่ง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ทำด้วยผ้าคอตตอน (Cotton) เนื้อนุ่มหนา มีความทนทานต่อการใช้งาน จากการค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับปรุงพัฒนาเทคนิคการบรรจุภัณฑ์ จากแนวคิดที่สอดคล้องของ (ศิริพงษ์ พะยอมรัมย์, 2537, หน้า 22) “การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน” ช่วยให้นำความรู้ไปประยุกต์ให้เหมาะสม เป็นการพัฒนาที่ปรับปรุงรูปแบบการขยายสร้างเสริมรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกพัน โป่ง มียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า

2. แนวคิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีส่วนสัมพันธ์กับวิวัฒนาการใหม่ในเทคนิคการจำหน่ายตามแนวความคิดของ (วรุณ ตั้งเจริญ, 2539, หน้า 20) กล่าวว่า การออกแบบ หมายถึง การวางแผนสร้างสรรค์รูปแบบโดยการวางแผนจัดส่วนประกอบของการออกแบบให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอยวัสดุหรือการผลิต ซึ่งการศึกษาเรียนรู้ในการปฏิบัติได้นำมาเป็นบทเรียนศึกษาในการออกแบบการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์

3. แนวคิดทางการตลาด ของวิสาหกิจชุมชน การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จากยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของวิสาหกิจชุมชนบ้านโลกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น เป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับแผนการตลาดวิสาหกิจชุมชนของ (สิทธิพล อมรเมธากุล ,2554, หน้า 1-7) จาก “แนวคิดทางการตลาดวิสาหกิจชุมชน” เป็นพื้นฐานของเศรษฐกิจการจำหน่ายของชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นจากประวัติศาสตร์ถึงยุคปัจจุบันสร้างความเข้าใจในการตลาด จากตลาดชุมชนท้องถิ่น ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง ตลาดผูกพัน และตลาดทั่วไป ความสำคัญในการบริหารจัดการแผนการตลาดเป็นปัจจัยที่สามารถทำให้ยอดขายเพิ่มหรือลดลงได้ตามเหตุการณ์ และการบริการเทคนิคการจำหน่ายเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในแผนการตลาด ซึ่งวิสาหกิจชุมชนได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์พร้อมปรับปรุงเทคนิคการขายแล้วเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายได้หลายช่องทางการตลาด

4. โอกาสในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน การศึกษาแบบบูรณาการ การเรียนรู้จากชุมชนท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าสามารถเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ก้าวหน้านำยุคสมัยได้ตามแนวคิดที่สอดคล้องของ (วิชิต อินทสุวรรณ, 2547, หน้า 16) “แนวคิดวิสาหกิจชุมชน” การดำเนินงาน ด้านการตลาดเทคนิคกลยุทธ์ทางการตลาดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็น ปัจจัยของกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน บ้านโลกพันโปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ที่มีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า ที่ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ที่เป็นผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

5. การศึกษาเรียนรู้จากชุมชนความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน แผนการตลาดเทคนิคการบริหารจัดการ ราชภัฏตลอดทั้งปี 2557 และการเปรียบเทียบยอดขาย ปี 2556 เป็นข้อมูลที่แตกต่างจากเดิมที่ยังไม่ได้มีการพัฒนา เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาหาข้อเสนอแนะที่ทำให้เป็นปัจจัยในการดำเนินงานในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุดิบจากเศษผ้าที่นำมาใช้ในการดำเนินงานจะมีสารเคมีบางชนิดที่มีส่วนผสมในเนื้อผ้า ถ้ำร่างกายได้สัมผัสมากหรือได้สูดอากาศเข้าทางลมหายใจอาจมีผลอันตรายต่อร่างกายและผิวหนังมีอาการคันตามร่างกาย หรือระบบการหายใจได้ ควรใช้ผ้าปิดจมูกเพื่อป้องกันสารเคมีด้วย

2. ควรมีการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเทคนิคการขายเพื่อเพิ่มกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง

3. ควรคิดค้นหารูปแบบใหม่ ๆ ในด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน มาปรับประยุกต์ในการผลิตให้นำสมัยอยู่เสมอเพื่อเพิ่มพูนผลิตภัณฑ์ชุมชนให้หลากหลายต่อความต้องการทางการตลาด

4. ควรมีนัดประชุมกันบ่อย ๆ ระหว่างกลุ่มสมาชิกชุมชน เพื่อหารือปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ทันสมัยอยู่เสมอเป็นที่นิยมต่อผู้ซื้อ

5. กิจกรรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้า การจัดเทคนิคด้านการตลาด สื่อประชาสัมพันธ์ การเพิ่มพูนรูปแบบการผลิต การจัดแสดงกิจกรรมออกจำหน่ายผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนทุกครั้งควรจัดเทคนิคการขายให้ได้ทุกรูปแบบ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาสร้างความยั่งยืนให้กับวิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าของบ้านโลกพัน โปง ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ตลอดไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จตุรงค์ บุณยรัตนสุนทร. (2549). หนังสือและบทความกรมประชาสัมพันธ์ คำ แดงนโยบาย
คณะรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แดงต่อสภา วันที่ 2 ก.พ.
2554 กรุงเทพฯ : กรม ประชา สัมพันธ์.
- จกมลปดินทร์ แสงอาภาวิริยะ. (2549). การ ดำ เนินงานทางธุรกิจของกลุ่ม เติ้นค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง
ผลิตภัณฑ์ ในเขต อำเภอ สันกำแพง , กรุงเทพฯ ฯ : วิริยะ โรงพิมพ์.
- จักรพันธุ์ พันธุ์พฤกษ์.(2550). ทฤษฎีแนวคิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมเกียรติ แก้วหอม. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนที่ 8 การเมืองการ
ปกครองยุทธศาสตร์การพัฒนา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วน จำกัด สหยาบสื่อ
และการพิมพ์.
- ชูชุม โอซากิ. (mr. susumu ozaki) ประเทศญี่ปุ่น (jica senior volunteer) . (2547). แนวทางการ
ขยายนโยบายผลิตภัณฑ์ชุมชน หนังสือบทความสำเร็จผลงานวิจัยด้านประกอบการธุรกิจ
สินค้าหนึ่งตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ กับการตลาดกรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ ฯ .
- ธัญดา ไตรวนาธรรม. (2552). การพัฒนาหลักสูตร เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าสู่งาน
อาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ขอนแก่น: โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เบญญา สิงโต. (2549). การรักษาภูมิปัญญาไทยสินค้าโอท็อป.วารสารตีพิมพ์รายวันมติชน. 2547.
ฉบับที่ 2013. หน้า 9
- ประทีพ ทองเหล็ก. (2552). แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์แนวคิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และ
แนวการออกแบบตราสินค้า , พิมพ์ครั้งที่ 3 . อุบลราชธานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี
- ประชิด ทิณบุตร.(2530) กำเนิการการพัฒนาบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ ธรรมสภากรุงเทพฯ ฯ
- ปานเนตร วงศ์ฟู. (2552). ดอกไม้ประดิษฐ์จากเศษผ้าหม้อห้อม. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์องค์กร
สังเคราะห์อาหารผ่านศึก.
- ปัทมกร วงศ์จิตรธรรม. (2554). เศษผ้ากับการต่อสู้ทางการตลาด.บทความทางวิชาการ เขียน
ที่ :<https://www.gotoknow.org/posts/53187> .
- มานิช กงกะนันท์. (2538). การออกแบบบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์นำพลไทยพาณิชย์

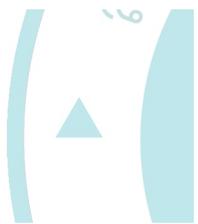
- ยุทธนา อโนทัย . (2553). **คาร์เม้นโต้ แผ่นบอร์ดและเฟอร์นิเจอร์จากเศษผ้า**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไท วัฒนาพานิช.
- วรุณ ตั้งเจริญ. (2539). **การพัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์หิรัญ
กรุงเทพฯ .
- วิชิต อินทสุวรรณ. (2547). **แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์ .
- ศิริพงษ์ พยอมแย้ม. (2537). **ความรู้พื้นฐานการออกแบบบรรจุภัณฑ์**, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สุวรรณ กรุงเทพมหานคร.
- ศุภฤกษ์ ชาราพิทักษ์วงศ์. และจินดาภา ศรีสำราญ. (2548 : 33). **แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้
การจัดการตลาดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แม่โจ้เชียงใหม่.
- สุนันทา กิ่งไพบูลย์. และคณะ. (2538). **นโยบายและแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.
ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- สุวิทย์ ชีรสาคัด . (2545). **รายงานการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านอีสาน ประวัติศาสตร์
เศรษฐกิจอีสานหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปัจจุบัน**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ หจก.
โรงพิมพ์ คลังนาวิทยา.
- สำนักงานปลัดเทศบาลตำบลบ้านเป็ด. (2552). **บริบทชุมชนบ้านโคกพันโพธิ์แผนพัฒนาสำนักงาน
ปลัดเทศบาล ต. บ้านเป็ด อ . เมือง จังหวัดขอนแก่น. อ้างอิงสภาพทั่วไปและข้อมูล
พื้นฐานที่ตั้ง**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์อีสานการพิมพ์.
- สมพร เทพสิทธา . (2546). **เศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ศรีเมืองการพิมพ์.
- สิทธิพล อมรเมฆากุล. (2554). **สื่อเสริมหลักสูตร OTOP MINI MBA รายวิชาการตลาดและ
ช่องทางการจำหน่ายแนวคิดทางการตลาด แหล่งที่มา ศุภฤกษ์ วงษ์สาม**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์กรุงเทพฯ คุรุสภาลาดพร้าว.
- อนุช อภาภิรมณ์. (2542). **วิกฤติใหญ่ทางเศรษฐกิจจะสิ้นสุดโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กรุงเทพฯ ไทย พานิช.
- เสาวลักษณ์ เนตรมณี. ศรีกาญจนา จตุพัฒน์วโรดม.สุภา จุฬกุลปต์.และรัตนพล มงคลรัตนสิทธิ์.
(2556). **การพัฒนากระเป๋าสตรีจากเศษผ้าเดนิม**. จากโรงงานอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ภาคผนวก ก.
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ได้แก่ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 ได้แก่ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มี 6 ข้อ ดังนี้

1. เพศ ก. ชาย ข. หญิง
 2. อายุ ก. ระหว่าง 25-30 ปี ข. ระหว่าง 31-40 ปี
 ค. ระหว่าง 41-50 ปี ง. ระหว่าง 51-60 ปี จ. 60 ปีขึ้นไป
 3. สถานะภาพ ก. สมรส
 ข. โสด
 ค. แยกกันอยู่
 ง. หย่า
-
4. การศึกษา ก. ประถมศึกษา ข. มัธยมศึกษา
 ค. ปริญญาตรี ง. สูงกว่าปริญญาตรี
 5. อาชีพ (ตอบได้มากกว่า 2 ข้อ)
 ก. สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ข. ไม่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 ค. ค้าขาย ง. รับราชการ
 จ. เกษตรกร
 6. รายได้ในครอบครัว
 ก. ต่ำกว่า 5,000 บาท
 ข. 5,000 - 10,000 บาท
 ค. 10,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากเศษผ้าที่ได้รับการพัฒนาบรรจุ
ภัณฑ์แล้ว มี 24 ข้อ

1. พรหมเช็ดเท้า มีความจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่.....
.....
2. ผ้าเช็ดมือมีความสำคัญที่ต้องใช้ในครอบครัวหรือไม่.....
.....
3. ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากเศษผ้าเมื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์แล้วมีความสวยงามหรือไม่.....
.....
4. จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์หมอนและปลอกหมอนจำหน่ายท่านมีความคิดเห็นอย่างไร.
.....
5. ท่านมีความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากวิสาหกิจชุมชนหรือไม่.....
.....
6. ความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนมาจากผู้ซื้อในท้องถิ่นใช่หรือไม่.....
.....
7. ผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถเป็นสินค้าเข้าสู่ตลาดอาเซียนได้หรือไม่.....
.....
8. ผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคุณค่าทางจิตใจหรือไม่.....
.....
9. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความสามัคคีชุมชนเข้มแข็งใช่หรือไม่.....
.....
10. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปจากเศษผ้าให้ประโยชน์อะไรกับชุมชน.....
.....
11. ต้นทุนในการผลิตมีปัญหาหรือไม่.....
.....
12. ปรับเทคนิคการขายจัดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนตามแผนการตลาดจำหน่ายได้หลายช่อง
ช่องทางหรือไม่.....
.....
13. ท่านจะส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอย่างไร.....
.....

14. ท่านมีความภูมิใจในฝีมือผลิตภัณฑ์ชุมชนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่.....
.....
15. ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่พัฒนาแล้วมีความดีอย่างไร.....
.....
16. ภาครัฐบาลส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนหรือไม่.....
.....
17. ท่านต้องการให้ภาครัฐบาลช่วยเหลือประชากรอย่างไร.....
.....
18. เศรษฐกิจพอเพียงตามความหมายของท่านคือ.....
.....
19. ใครบ้างที่สามารถทำผลิตภัณฑ์ชุมชนวิสาหกิจชุมชนได้.....
.....
20. การฝึกหัดทำผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชนท่านต้องการหรือไม่.....
.....
21. เพราะอะไรจึงมีวิสาหกิจชุมชน.....
.....
22. ท่านต้องการให้มีวิสาหกิจชุมชนหรือไม่.....
.....
23. ผลิตภัณฑ์ชุมชนชนิดใดที่ท่านมีความจำเป็นต้องใช้ทุกวันในชีวิต.....
.....
24. ผลิตภัณฑ์ชุมชนชนิดใดที่มีความสำคัญในการใช้งานประจำวัน.....
.....
.....

ตารางที่ 1 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในงานวิจัย 50 คน มีรายชื่อดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่
1.	นายทัศนัย สุขสบาย	กำนันตำบลบ้านดงเป็ด
2.	นายจํารอง สีสัน	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโคกพันโพ
3.	นายเกรียงเดช สอนเพ็ง	6 หมู่ที่ 4
4.	นางสาวโฌมเสนห์ พลทองสถิตย์	369 หมู่ที่ 4
5.	นางสาวสุศุทธาคร วงษ์คำคุณ	235 หมู่ที่ 4
6.	นายบุญเที่ยง พลทองสถิตย์	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลดงเป็ด
7.	นางสุข น้อยฝาง	254 หมู่ที่ 4
8.	นางลำไพ น้อยฝาง	3 หมู่ที่ 4
9.	นางสำลี บูโฮม	3 หมู่ที่ 4
10.	นางบัวบาน กาญจนะ	10 หมู่ที่ 4
11.	นางสำเนียง หารสุริย์	7 หมู่ที่ 4
12.	นางสุรี ไชยอ่อน	116 หมู่ที่ 4
13.	นางพนมไพร ไชยอ่อน	369 หมู่ที่ 4
14.	นางขวัญใจ พลทองสถิตย์	369 หมู่ที่ 4
15.	นางสาวอนงค์ หารสุริย์	7 หมู่ที่ 4
16.	นางนาง มาเวียง	6/3 หมู่ที่ 4
17.	นางเข็มทอง ช้อยุ่น	10/2 หมู่ที่ 4
18.	นางดาว นามพุทธา	8/1 หมู่ที่ 4
19.	นางสาวสมจิตร ชัยสอน	33 หมู่ที่ 4
20.	นางห่ม อุ่นอุดม	36 หมู่ที่ 4
21.	นางเพียร ไชยภักดี	37 หมู่ที่ 4
22.	นางสมบัติ จุลลาบุตรดี	67/1 หมู่ที่ 4
23.	นางคำมวน บูโฮม	82/1 หมู่ที่ 4
24.	นางทองเลื่อน บุตรคาน้อย	96 หมู่ที่ 4
25.	นางเทียม สักดีนุภาพ	122 หมู่ที่ 4
26.	นางสมร น้อยฝาง	126 หมู่ที่ 4

(ต่อ) รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในงานวิจัย 50 คน มีรายชื่อดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่
27.	นางเคน โสดาหนู	132 หมู่ที่ 4
28.	นางบุญรอด นาคอก	97/1 หมู่ที่ 4
29.	นางระเบียบ ช้อยุ่น	23 หมู่ที่ 4
30.	นางสำลี นาคอก	171 หมู่ที่ 4
31.	นางคำ ไชยอ่อน	125 หมู่ที่ 4
32.	นางบุญล้วน แก้วบุญเรือง	160 หมู่ที่ 4
33.	นางเขียน สอนสุภี	13/1 หมู่ที่ 4
34.	นางทองใบ นาคอก	22 หมู่ที่ 4
35.	นางบาน บุญจวง	38 หมู่ที่ 4
36.	นางบุญสาร มูลป้อม	443/1 หมู่ที่ 4
37.	นางสีนวล แก้วบุตรดา	38/3 หมู่ที่ 4
38.	นางสม คำพิทุม	184 หมู่ที่ 4
39.	นางสุพรรณ ไชยสิทธิ์	44 หมู่ที่ 4
40.	นางหนูเจน แก้วทวย	202 หมู่ที่ 4
41.	นางสาวประภัสสร จุลลาบุตรดี	10/4 หมู่ที่ 4
42.	นางบุญมี น้อยฝาง	12 หมู่ที่ 4
43.	นางสมปอง จำปา	307 หมู่ที่ 4
44.	นางทองผ่าน พรหมลี	122 หมู่ที่ 4
45.	นางประครอง มอญขาม	257 หมู่ที่ 4
46.	นางศิริมณีวรรณ วงษ์ศรีทา	92 หมู่ที่ 4
47.	นางนิตา ศรีน้อย	37 หมู่ที่ 4
48.	นางหนูเวียง ศรีน้อย	123 หมู่ที่ 4
49.	นางทวิ แจ้งพรมมา	13/2 หมู่ที่ 4
50.	นางพิกุล ชัยสอน	49 หมู่ที่ 4

ภาคผนวก ข.
ภาพผลิตภัณฑ์แปรรูป

ภาพที่ 1 ศูนย์การเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน
แปรรูปจากเศษผ้าบ้าน โลกพัน โปง
ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น

ภาพที่ 2 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทำพรมเช็ด
พรมเช็ดเท้าแบบวงกลม

ภาพที่ 3 ทำพรมเช็ดเท้าวงกลมโดยเข็ม
ทักโคเซทำงานฝีมือ จากภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

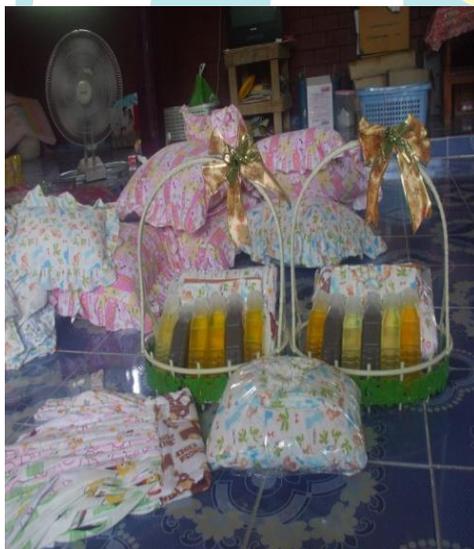
ภาพที่ 4 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทำห่วง
วงกลมผ้าเช็ดมือจากภูมิปัญญา
ท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ 5 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน
เย็บผ้าเช็ดมือจากภูมิปัญญา

ภาพที่ 6 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน
เย็บประดับตกแต่งเพื่อความสวยงาม

ภาพที่ 7 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน
แปรรูปจากเศษผ้า
จัดเป็นของที่ระลึก
จัดกระจายร่วมกับน้ำดื่มสมุนไพร

ภาพที่ 8 การพัฒนาผลิตภัณฑ์การบรรจุภัณฑ์
จัดเทคนิคการจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์รวมข้าวฮางอก

ภาพที่ 9 อาคารสถาบันการเงินกลุ่ม
ออมทรัพย์เพื่อการผลิต
บ้าน โศกพิน โปงชุมชน
เป็นเจ้าของ

ภาพที่ 10 ภาพลงทะเบียนผู้เข้าร่วม
ประชุมงานวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล วิภาดา สอนหลุย
 วันเดือนปีเกิด 6 กันยายน พ.ศ. 2496
 ที่อยู่ 604/30 หมู่บ้านศิริกุล หมู่ที่ 11 ถ.มะลิวัลย์ ต.บ้านเป็ด
 อ. เมือง จ.ขอนแก่น
 เบอร์โทรศัพท์ 087-2283870 , 095 – 669 - 6989
 อีเมล vipada-sonlui@hotmail.co.th
 สถานที่ทำงาน -

ประวัติการศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
 สาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
 ศูนย์การเรียนรู้เพื่อปวงชน จ.ขอนแก่น
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
 ปีที่จบการศึกษา 17 กรกฎาคม 2552

